

Пройдисвіт Хвальницький.

(Дальше.)

Раз то, коли ми Турків під Очаковом поразили, було і нам також горячо, а мій коник туй-туй що мене також на другий світ не повів. Я командував форпочною і видів з-далека неприятеля, як той зближався; однак неприятель був укріплений в такій куряві, що не можна було точно знати, в якій він силі і які його наміреня. Міг я був і з моєї сторони моїм неприятелям як стій лихо зробити та ще лучшу куряву і топіт піднести; але тим був би я его лиш отуманив, а сам таки не змудрів. Казав я моїм флянкерам по обох боках такого пороку наробити, що аж сьвіта не було видно, а сам пустився просто на неприятеля. Він устояв ся лиш так довго, поки в куряві не пріспіли наші, котрих він ні сили ні чиста не міг поняти. Тепер випадало лиш сильно і скоро на него наперти, що нам і удаюся. Запудили ми неприятеля не лиш в его кріпость, но і через саму кріпость перегнали як чередуовець другою брамою на двір.

Мій бастронігий кінь уносив мене першого так, що другі далеко по заду полишилися. Я став уже серед ринку та казав трубачеві загубіти, щоби всі коло мене зібраних ся. Дивлюсь, ба, та бо тут нема нікого, навіть і мого трубача! Та все-ж таки випадало тут пождати наші не могли далеко бути. Тимчасом треба було коня напоїти. На ринку була догідна керниця. Кінь пив і пив, мовби хотів цілу керницю висушити, так що се аж мене змудило. Побачив я обернувся в зад, чи нема наших, хто опише диво, яке я побачив? Цілого заду у мого коня дасть Бог! Половина коня мовби відтяти! Тож і не дивота, що кінь тут пив, а там випльовало... і він не міг напийти ся!

Яким чином то все могло статися, було для мене загадкою. Аж тут надіжди з другої сторони мій форпач і яко наочний свідок, бо їхав за мною, пояснив мені всю пригоду під присягою так: Коли я в горячій борбі гнав неприятелів як баранів перед собою і в'їздив в самі желязні ворота їх кріпости, тогди придверна сторожа хотіла їх передімною саперти. Брама же турецькі не з боку запирають ся, а опускають ся з гори на діл. Тож спущено тяжку желязну плитку просто на мого коня і перетяго его на дві половини мовби ножем при якій великій січкарні! Я на передній половині поїхав собі здоров далше, а задна половина, фіркаючи копитами, е ще витовкла прочих неприятелів, що не успіли утечи в місто, а осталися за мурами, і... она там лишилась...

На таку вість я чим скорше пігнав туди і найшов еще живу другу, т. е. задню част мого коника. Сейчас призвав я досвідченого коновала, а той спові обі часті до купи, сшиваючи їх лозиною. Кінь в коротці цілком виздоровів, ба крім того еще і лозина приймилась, і від тепер їздив я на конику, омаєнім природною зеленею.

Сце випадає розповіді о одній малій пам'ятці, яка мені лишилась по тій славній війні. Я так остро б'їв і побивав моїх неприятелів, що моя рука так була навикла підійматися і похилатися, що я все вже так само робив, хотів і неприятеля ніякого не було. Щоби вже від того відзвичаїтися, аби кого, хто до мене прибув би ся, невинно не оскорбити, то мусів я собі руку озязати і так мовби зранену через дві неділі привязану носити. Таке то буває, коли чоловік до чого наломить ся!

Думаю, що такому чоловікові, котрий мав такого славного коня, можна буде поводити і в наступній пригоді, котра майже на байду згадується...

Коли раз облягали місто (от вже і позабув я як оно звалось!), а османови дуже багато залежало на тім, щоби знати, що неприятель робить в своїй твердині. Не кожій з нас знає, як то тяжко в таких разі перебратися через всі форпости, сторожу і укріплення, ба і не було межі нами такого відважного, котрий хотів би був наложити своєю головою і на таке відважити ся.

Но я вже від уродження мого був завадіяка і очайдух... мені все одно було! Я поставив ся близько гармати з котрої все в неприятельську твердиню било, а в хвили, коли куля вилітала, я увів на ню, щоби враз з нею залетіти в неприятельську твердиню.

Лечу на кулі високо воздухами як птиця. Та ба! Там залетів упадеш межі воріт, розсікуть тебе тай таки не зробиш ніякої прислуги своїм. Коли так лечу понад неприятельські укріплення, витягнув я мою записну книжечку та чух-чух нарисовав оловцем цілу твердиню, як військ порозставлялося, кілька гармат там стояли... все як найточніше. Аж тут і неприятелі пустили до нас кулю як бочка. В тій хвили коли та куля близько мене летіла, я гоп на ню і щасливо став з поворотом межі своїми! За тую штуку я дістав один з найбільших ордерів, яких повно украшає мою груди!

Коли я увів так як скакун скакати, то сче лучшим майстром на вигляд був мій коник. Я на ним їхав все на чпростець; для нас ніколи ні рога ні плота, ні горбка ні ями.

Раз їду, тут заяць садить через дорогу, куда мовби ча збитки їхали якісь великі пані в повозі з отвертими вікнами. Як скочу просто... і ба... пересадив сединою повоза через вікна та мені аж встид було, що це було коли здійснити капелюха та достойні пані перепросити за мені нечемність...

Другим разом випадало мені через болотце перебратися, котре не так широко видавалось. Я розізнав ся... гов, зле! Вертай з сединою, щоби лучше розізнатися, не захвачу аж на берег. Я скочив в друге, але таки не досяг берега, а самім краю як цілий застрів по шию з конем в болоті. Тут був би я... бно погіб, еслиб не сила моїх власних рук і ніг. Як стисну коня ногами, як возмю удзечку в зуби, а себе як потягну добре за чуприну в гору, так і витавив ся я з конякою на берег!

4. Пригоди в турецькій неволі.

Мимо моєї хоробрости, відваги і прозорности мимо того, що мій кінь був так звинний, скорий і сильний, все таки в турецькій війні і мені не мало обірвалось. Раз ті невірні, напавши мене, а було їх зо дві сотні на мене одного, зловили мене і яко невільника заслали в далеку Туреччину.

Тут я тяжко бідовав поки не дістав ся в неволю до самого їх султана, котрий мене заставив що день пчоли вагання, а вечером назад в улі заганяти. Не була то вправді така робота тяжка, але будь що будь, все таки сама собою дуже дивна.

Одного вечера замінив я, що нема одної пчоли, а тут дивлюсь, як два медведі на ню кинулись для меду і вже хотіли її розірвати. Я не мав нічого при собі в руках, як лише сребрянну сокиру, яку султаниські огородники і рільники носять, і шпурнув нею в грабеж-них їх відстрашити.

Правда, через то спас я біду пчїлку; але сокиркою кинув я так нещасливо, що она піднесла ся тдсь високо-високо і так летіла і летіла, аж упинила ся на місци... Падонку мій, як єї дістати, де тут на землі такої драбини найти?

В тім впало мені на гадку, що турецький бб дуже скоро і дуже високо росте. Сейчас посадив я біб котрий дісно так скоро і так високо виріс, що своїми нитками о ріг місяцябвив ся.

Ну, тепер поліз я спокійно на місяця і дітав ся там щасливо. Тяжко то тяжко приходило мені мою сребрянну сокиру тут відняти на таким місци, де всі предмети рівно як сребро блищали. Наконець найшов я єї, та аж на куші сьміта і ськи.

Тепер прийшлося вертати, але як? Снічне сьвітло так спекло мою бобовину, що она цілком зіяла. Що робити? Сплів я собі із січки воловід, на кілька далось, прив'язав до рога місяця і начав спускати ся. Правою рукою я держав ся кріпко воловода, а в лівій тиснув мою сокиру. Що низше я спустив ся, все я відтинав в горі, а прив'язував в долі, так що вкінці спути ся досить низко. Вже вже здавалось недалеко до землі, а однак було еще добрих кілька миль, коли мій воловід повисше хмариував ся і з цілим розмахом як гапушка упинив ся на землі...

Ех, упав я, упав! Вже і сам не знаю, бо і не знаю, як я прийшов до себе. Я витовк собою в землі яму, що найменше на дев'ять сажнів глибоку. Але як тепер відси видобутись? І чого то чоловік в біді не пробує?! Я моїм власними нігтями копав собі в ямі сходки і по довгим труді видобув ся на верх.

Від тепер умів я вже лучше мо пчоли пасти і за медведями наглядати. Взяв я і витягнув на пле віз та обматив медом конець дришля. Що я мірковав то і стало ся. А добре я собі засів ся на медведів...

Дивлюсь, іде величезний медвідь, зваблений запахом меду. Прихопив я до дришля лиж і лиж і тисне ся і лізе на него все далше, щоже дивлюсь через живіт аж другим кінцем медведя вишшов. Тогді вискочив я з укриття і вбив сворень та так лиши я мою добич найшди приковану аж до рана. Ах, коли рано побачив то мій газдфулан, що ішов туди на прохід, то так сьміяв ся, що аж за боки рив ся...

Незадо описля заключила Росія з Турцією мир і мене з другими відпущено з неволі. Але я, взявши з війська відставку, не вернув ся йше до Петербурга.

А був пам'ятний рік! Тогді в цілій Европі нечувано тверда була зима. Здає ся, що від тогди мусіло щось сонцю стати ся, бо від того чу оно вже ніколи так тепло не гріє, як то давніше було. Тож я, вертаючи тої памятної зими до дому, більше натерпів ся, чимолі перший раз вибирав ся до Росії.

З тако далекого сьвіта, щоби дістатися до дому, їде ся всіляко: то коблями, то желязницею, то поштою, ба і на власних ногах. Прогадуєш, що їхав я поштою, та коли ми в'їздили в вузкий провал, гав я трубити почитілю і дати знак, щоби ніхто не в'їхав з утого боку, бо там ніяким способом не моглиб ми були обминути. Парічка взяв за трубу та дув і дув, і довго і всіляко але на рмо, бо труба голосу не видала... А тут, як на нещасте, впаковався нам віз з противної сторони! Намордував ся я тут немалюким то все попереносив, і коні і віз, через високий берег на другі бік.

Ті гнали ми тепер, гнали борзо, щоби пристанути в найблизш корчмі і троха покріпитися. І почитілон напис ся порцію горів та повисів свою трубу недалеко печі, я же усів собі так напрям. Но що-ж стало ся?

Тра-ра, тра-ра, тра-ра, та, та! — чуємо нараз, а було нас більше людей в корчмі.

Всі зитріщили оти на трубу і тут мені пояснилось чому на дорозі труба не трубіла. Голос був замерз і аж тепер, коли відтаяв, всі ті арі почитілона вийшли чийої гладко, одна по другій, мовби на яким паньскім концерті! Були тут і коломийки і краковяки і чардаші. І так довго сама труба рала аж поки не виграла то все, що почитілон в ню, надармо силучись при студени надув.

Так позвернув я щасливо по жтах домів і на тім кінчу мої пригоди, яких я дізнав на суші. Коли ласка послухати, то оповім еще о тім, чого то я на мори в часі мойподорожний зазнав.

(Дальше буде).

Выказъ жертвъ

Фондъ запомоговый для церквей находящихся въ крайнѣй опасности,

зобранныхъ за часть водъ до 29 Февраля 1908.

Фебр. 2. Філадельфія Па: Церковь св. Арх. Мих. дол. 32.57.

Фебр. 2. Нью-Йорк: Съ аккафисту въ церквѣ св. Георгія 58. 74, Н. Н. 2. 26. склада въ „Свободу“ 4.00.

Фебр. 3. Йонкерс, Е. Й. Въ церквѣ св. Мих. підчасъ акаф. 11.65, Лука Симеонъ 1.00, Андрей Со- рафимъ и М. Титла по 50 ц., О. Добротворъ 5.00.

Фебр. 2. Дунаю, Па.: Підчасъ акаф. 1.59.

Фебр. 2. Камденъ, Н. Дж.: Олекса Ткачукъ и Фе- доръ Петри по 50 ц., Іванъ Яфоръ, Іванъ Загонечъ, Михайль Конюшій, Іванъ Віберва, Антонъ Вібер- ва, Никола Павъ по 25 ц.

Фебр. 4. О. Даниловичъ въ Сайксвилъ 1. 50.

Фебр. 7. О. Гидичъ, Бріджпортъ, Конн. въ ака- фисту 12. 40.

Фебр. 10. О. Всадець въ Савтъ Форкъ 10.46.

Фебр. 10. Фордъ Сити, Па.: Стефанъ Сердинський, Іванъ Смомокъ, Василь Чаша, Гринъ Кухта, Іванъ Проць, Михайль Крупяний, Стефанъ Вурдакъ, Казиміръ Стадникъ, Николай Темный по 25 ц.

Фебр. 10. О. Даниловичъ въ Сайксвилъ підчасъ акафисту 3.00.

Фебр. 10. Церковь св. Кир. в Методія 14.30, О. Гривнакъ 5.70.

Фебр. 10. Ойлъ Сити Па. Іоаннъ Фрисъ, его жена Фризіна, Юзефъ Струсь, по 1 дол., Николай Фрисъ,

Григорій Струсь, Філаретъ Опалка по 50 ц., Іоаннъ Вархолжъ, Іосифъ Опалка, Павелъ Галайда, Павло Вурякъ, Андрей Вурякъ, Іосифъ Олексякъ, Іоаннъ Олексякъ, Павло Олексякъ, Тезлозі Олексякъ, Ан- дрей Турковский по 25 ц.

Фебр. 10. Йонкерс, Н. Й.: Афтанъ Досьта, Ва- силь Грубякъ, Н. Іванячъ, Андрей Драганъ по 1 дол. Анна Пенювичъ, Анна Цеплий, Александра Криницька, Антосъ Габуря, Евфровина Пелехъ, Олена Єрма, До- высь Мерена, Онуфрій Черешньовскій, Іванъ Хомякъ, П. Титла по 25 ц. — Дробній складки 6.63. —

Фебр. 10. Пекскіъ, Н. Й. Церковь св. Петра в Павла 5.00

Фебр. 10. Нью Йорк: Теоф. Скорпкій 2 дол. Мар- киль Півчинський, Андрей Матковскій, Олекса Френкъ по 1 дол.

Фебр. 11. Церковь св. Николая въ Йонкерс 33.45 о. В. Мірошай 10.00.

Фебр. 10. О. Кульчицкій, Карнегі, Па. въ акафис- ту 10.98.

Фебр. 11. Симеонъ Стахнякъ, Чікаго 1 дол.

Фебр. 12. Буфало (Вест Сенека Стейшнъ) Іванъ Горохъ, Іванъ Шуль, Петро Манько по 1 дол. Ан- дрей Манько 50 ц., Василь Поданюкъ 10 ц., Михайль Солтисъ, Василь Онуковичъ, Николай Мазурчакъ, Іванъ Вербенець, Григорій Козакъ, Стефанъ Зенчакъ по 25 ц..

Фебр. 10. Микиспортъ, Па.: О. Горво 4.50, Марія Кугмаръ, Стефанъ Крижнякъ, Василь Стригенський, Іоаннъ Реньковъ, Єлисавета Канда, Михайль Ботувъ по 1 дол., прочі люди 14.50.

Фебр. 12. О. Л. Сембратовичъ въ Мг. Кармель. Па. підчасъ акаф. 28.28,

Фебр. 13. Карнегі, Па.: Каса тов. „Сіт“ 6.00, Волод. Каськовъ 1 дол. Д. Згалиславъ, А. Брандбуръ по 50 ц., Іванъ Сусъ, Є. Стапчукъ, М. Мазуричъ, Н. Хома (старшій), Н. Фіткенинъ, М. Штефуръ, П. Па- ковичъ, Ф. Пашковский по 25ц., Н. Н. 10 ц.

Фебр. 13. О. Николай Чопей въ Вилксберъ, Па 15.80,

13. Ормродъ, Па.: Іванъ Онушка, Мих. Гробаръ, Андрей Крупа по 1 дол., Сильвестеръ Музыка, Нико- ль Княжикъ, Тесдсъ Стагей, Мих. Бурдй го 10 п., Антонъ Заввський 40 ц., Дмитро Валса, Іванъ Олій- никъ, Іванъ Драбикъ, Юрко Папъ, Андрей Целей, Іванъ Мазуръ, Михайло Фіръ, Михайло Марко, Теод. Карнофель, Іванъ Горбовый, Семко Конотовскій, Ни- кола Дапковскій, Дмитро Прогнаний, Павло Плечо, Никола Хомяковичъ, Андрей Волянський, Теод. Бру- цакъ, Григорій Хрѣвъ, Павло Іосвяний, Іванъ ма- нчикъ, Петро Вончакъ, Іванъ Бончакъ, Осипъ Ко- вальчикъ, Осипъ Гурякъ, Петро Новакъ, Осипъ Гуль- кевичъ, Мих. Летичко, Мих. Шатала, Мих. Чаровичъ, Н. Траць по 25 ц., Дан. Кіпакъ 20 ц., Мих. Хабіла, Ів. Ромаянюкъ, Стефанъ Боднаръ, Стеф. Дсбель по 15 ц., Стефанъ Гриць, Григорій Коникъ, Дмитро Черевачъ, Іванъ Смаркуцкій, Петро Марко, Теод. Мазуръ, Мих. Лешикъ, Менько Давіонть, Теод. Петракъ, Юрко Тербецкій, Іванъ Липчикъ, Василь Луцко, Стефанъ Недзельскій, Никола Дмитрикъ, Стефанъ Гулюватый, Юрій Яцко, Григорій Всьякъ по 10 ц., Теодоръ Тя- гуръ, Семко Смаркуцкій, Мих. Улѣнцовъ, Григорій Сосновскій, Григорій Галець, Іванъ Петрикъ, Нико- ла Хабякъ, Василь Савка по 25 ц., Іванъ Карпинъ 4 ц.

Фебр. 15. О. Сполитакевичъ, Ст. Клеръ, Па. въ а- фисту 10 00

Фебр. 9. О. Улицкій въ Джерси Сити акаф. 6.73

Фебр. 17. О. А. Медвецкій въ Йонгстон водъ лю- дей 19.00.

Фебр. 17. О. Гавр. Чопей въ Пертъ Амбой 12.65

Фебр. 18. Калифорнія, Па.: Стефанъ Ляльва, Пе- тро Кульчицкій Вовчко по 1 дол., Григорій Кульчи- цкій Вовчко, Констатинъ Робовскій, Юрко Дворка, Юрко Хомішакъ, Іванъ Джуос, Луць Єжляньскій, Стефанъ Кіра, Николай Кіра, Даниль Кіра по 50 ц., Теодоръ Борисъ, Николай Вибель, Стефанъ Мілянъ, Дмитро Дулякъ, Теодоръ Пелешакъ, Михайль Под- онуфрій Грицьвъ, Іванъ Вохинъ, Николай Пигусъ, Юрко Карпа, Андрей Гудакъ, Николай Дмитровъ, Луць Єжляньскій, Іванъ Федина по 25 ц..

Фебр. 17. Мг. Кармель, Па. О. Самбратовичъ водъ парохіянъ 12.35.

Фебр. 17. Амгеретъ, Масс.: Іванъ Яцишинъ, Іларій Вішко, Катерина Яцишинъ, Паська Яцишинъ, Николай Дунай, Дмитро Васькевичъ по 50 ц., Ілько Бакъ, Орко Тудринъ, Франко Марко, Іосифъ Скобель, Іванъ Скобель, Гнатъ Пельць, Іосифъ Бакъ, Іванъ Тудринъ Гнатъ Васара по 25 ц.

Фебр. 18. Сентралія, Па.: Андрей Кернякъ, Мих. Кернякъ, Андрей Зановякъ, Ілько Садоръ, Іванъ На- даць по 1 дол., Іосифъ Машницъ 25 ц., Іосифъ Пар- фаницкій 50 ц., Семенъ Ковалишинъ 1 дол.

Фебр. 18. Клівлендъ, Огайо.: Церковь въ Клів- лендъ 21.36, церковь въ Лейквудъ 3.00, О. Вуричъ 5.34.

Фебр. 17. Сайквилль, Па.: Ірина Данилович Давно данилович, Чалф Семчина, Іванч Проско, Петро Жадяк по 50 ц., Іванч Масішак, Семенч Прочко, Никола Дсбровскій, Мах. Масішак, Іосиф Коско, Георгій Ревчак, Іванч Кукурудз, Іванч Годованець, Іванч Уралъ, Микола П. влих, Георгій Ая драйкович, Митій Ванець, Мик. Уляцкій, Василь Славяк, Павло Якубко, Іванч Морозъ, Мик. Спердінгъ, Іванч Гарбланъ, Петро Турчанъ, Стефанъ Морозъ, Іванч Масішак, Матій Морозъ, Андрей Прочко, Іосиф Леляк, Марія Поливка, Никола Бодисъ, Іосиф Турчанъ, Андрей Млей, Іванч Млей, Марія Млей, Марія Млей, Мах. Пінчакъ, Юлія Масішак, Андрей Верба по 25 ц., Стефанъ Буняшъ 50 ц., Онуфрій Ренгович, Мах. Масішак (молод.) Андрей Масішак, Мах. Гашиць по 25 ц., Теодозія Годованецъ 30 ц., Лука Полянскій 1 дол., Уляка Полянська 1 дол., Ісаак Тиска 25 ц., Іванч Морозъ 25 ц., I. Gleason la wuer from Du Bois 2 дол., а таць 3.30.

Фебр. 17. О. Артамовичъ зъ Сг. Клеръ, Па. 25 дол.

Фебр. 17. Вайтінгъ, Инд.: Члени „Союза“ ч. 333: Федько Клапакъ, Стефанъ Черепанъ, Іоаннъ Кузьма, Мих. Кабацій, Мах. Глинянскій, Іоаннъ Кабацій, Іоаннъ Скаваный по 1 дол., Іосифъ Маерникъ, Матей Чури- лапо 50 ц., Іосифъ Угринъ 25 ц.,

Фебр. 19. Читальня ім. Шевченка Микесъ Раксъ Па. 5 дол.

Фебр. 18. Брацтво св. Іоанна Крестителя Р. Н. С. вода. 59 Джоніатавилль, Па. 10 дол.

Фебр. 19. О. Молчаній, Фрілендъ, Па. 55.50.

Фебр. 19. Террвилль, Конн.: Іванч Паріляк 1 дол. Стефанъ Романъ 1 дол., Іосифъ Герантъ, Антоць Романъ, Николай Грицьвъ, Андрей Савчинъ, Іванч Цалъ, Іосифъ Кохановскій, Мих. Цапикъ, Іосифъ Мадій, Іосифъ Макъ, Теодоръ Віласъ, Дмитро Кирилейза, Ал. Каламинъ, по 50 ц., Филипъ Оова, Іванч Пупада, Мих. Затикъ, Теодоръ Бенза, Іванч Герантъ, Андрей Герантъ, Ілько Герантъ, Катерина Хузра, Іванч Бойко, Іосифъ Кирилейза, Василь Островскій, Андрей Кирилейза, Юрій Валіня, Петро Вовкъ, Мих. Василь Іосифъ Мельникъ, Мих. Дзятъ, Марія Кзетикъ, Марія Ростокка, Анна Бѣласъ, Стефанъ Гонтарскій, Михайлъ Подобанскій по 25 ц., Теодоръ Мадій 15 ц., Анна Острова 15 ц., Анна Ковликъ 13 ц., Катерина Ма- ксими 12 ц., Анна Бѣласъ 10 ц., Анна Грицько 10 ц., Ни- колай Пішко 5., Ілько Карбовникъ 50 ц., Іосифъ Га- бай 50 ц., Іванч Присташъ 25 ц.

Фебр. 19. Клівлендъ, Огайо: Мах. Бабій 1.00 Братство сестричье св. Ольги від. 173 — 1.20.

Фебр. 18. Плезентъ Сити, Огайо: Мих. Могарі 1 00 Георгій Баренчакъ 25 ц., Андрей Гані 10., Андрей Торо 1 дол., Іванч Мерва 10 ц., Мих. Гнатъ 10 ц., Іванч Васеникъ 35 ц., Іванч С. Кобешаръ 10 ц., Іванч Кочерка, Андрей Веребъ, Стефанъ Місікъ, Іванч Прекета, Василь Дучаръ, Георгій Двилюк, Андрей Кочерга, Мих. Дугаръ, Іванч Сандрикъ, Мих. Ко- черга, по 25 ц., Іванч Васько, Іосифъ Кавула по 10 ц., Мих. Давала 25 ц., Іванч Могарі 25.

Фебр. 20. Брандпортъ, Конн.: Церковъ св. Іоана Крестителя 20 дол., колекта въ церкві 37.37. Сполокъ „Соединенія“ ч. 126 — 5 дол., Марія Король 1 дол., Павло Штефура 1 дол., Катко Шомски 50 ц., Аль- бертъ Змаржляк 50 ц. ц.

Фебр. 21. Вілксъ Бери, Па.: Петро Предзыморс- кій 1 дол., Мих. Годованскій 50 ц., Мих. Бабій 10 ц., Василь Шкробакъ 20 ц., Гринько Воробій, Павло Фаріонъ, Гринько Сливинскій, Кость Кремпа, Ан- тонъ Петришинъ, Дм. Буликъ, Василь Любинскій, Мих. Ковалевскій, Ілько Яницкій, Николай Немий по 25 ц., Василь Зомчакъ 15 ц., Мих. Немий 10 ц., Не- сторъ Вовтюхъ 25 ц., Павло Залецькій 25 ц., Каська Антошанинъ 10 ц., Антонь Ковопадкій 10 ц., Сте- фанъ Кадобный 25 ц., Крезонгъ Гуменный 20 ц., Антонь Шкробакъ 38 ц., Іванч Цвяк 50 ц., Андрей Балко 25 ц., Петро Савицькій 5 ц., Стефанъ Чорняк 10 ц., Стеф. Лешинъ 30 ц., Іванч Курель 25 ц., Іванч Басараба 25 ц., Ник. Кремпа 25 ц., Петро Васько 15 ц., Филипъ Гудька 5 ц.

Фебр. 24. Пітсбургъ, Па.: Іванч Тимочко 1 дол., Дмитро Сѣрый 1 дол., Іванч Сибидю 1 дол., Петро Потуляк 3 дол., Юстина Спѣвак 1 дол., Анна Корнівска 1 дол., Іосифъ Сѣрый 50 ц., Стеф. Чуликъ 50 ц., Андрей Дахтаръ 1 дол., Марія Хустъ Куль- чицка 50 ц., Мих. Попіль Кулянскій 50 ц., Дмитро Газдняк 1 дол., Марія Ручка Кульчицка 50 ц., Те- одоръ Яцишинъ 1 дол., Івандоръ Костюк 1 дол.

Фебр. 24. Церковъ въ Реймі, Па. 25 дол.

„ „ Смокъ Ронъ, Па. Федоръ в Анна Ка- чуръ 10 дол.

Фебр. 24. Церковъ въ Бредвілль, Па. 10 дол.

„ 22. Стефанъ Якимецъ водъ братства въ Нью Александрія, Па. 17.25.

(Колець буде)

Як православні кол- туни фабрикують свої протести.

Божевільний Гладик став публікувати в своїй рептіліці протести „противъ архиподлости рутенського бискупа Ортинського“ Я не буду переповідати змісту тих пікантних протестів і тих високо культурних резолюцій та ширю „руських“ слів, якими нашіпкований кожний такий протест. Хто цікавий, най візьме до рук перше ліпше число чорносотенського органу „істинно русских людей“ в Америці, а побачить чорне на білім і переконає ся, якою папкою кормлять галицькі Москвичі своїх отроків і якими „молнами“ мечуть вони в ненавистних їм „сепаратистов-українців“. Я маю під рукою 7. число хуліганського „Поступа“, а в ній читаю один з таких протестів, поміщений, очевидно, на першому місці, як річ первородної ваги для читачів і приверженців московського кнута.

Протест, о котрім мова зістав нібито ухвалений на „многочисленном“ вічу „въ Мт. Кармель“, Па. дня 23. февраля с. г.“ Кілько в тім протесті скаженої злоби, кілько нікчемної лайки та божевільних фраз, нехай осудять ті, котрі хоч капиночку розуміють ся на приличності і у котрих тліє в грудях хочби одна слабенька іскорка людського достоїнства. Аж мороз ходить поза спину, волосе на голові їжить ся, коли читаєш сю диковину. Як чоловіка бере на вид такого страшного упіднення такої безпримірної глупоти і озвіренія. За нізачо в світі не повторивби я на отсім місці усіх тих епітетів, якими нацвяхований з гори до долу сей безприкладний в своїм роді протест.

Не розкодишь ся тут о суть самого протесту, бо-ж — звисна річ — протестувати можна всякому, коли він уважає се за потрібне, але преці всьо на світі, навіть злота людська має свої границі! Всі люди на світі чи то пооди- но, чи цілими гуртами протестують против того, що, після їх гадки, є для них некорисним чи шкідливим і сему ніхто розумний не дивуєть ся. Вільно також протестувати і кацапским мамелюкам. Адже ані наш епископ ані ніхто з нас не думає привязувати ланцюгами тих годранців до тої віри, в якій вони зросли і виховали ся, а якої тепер добровільно вирекли ся. Вільно їм уважати покійного Наумовича за святу людину і протестувати против того, коли хтось, свідомий сеї справи і в таких річах компетентний „тикає ся своїми недостойними руками священої, для кожного русского человека (отже Москаля! пр. дол.) могилы въ „Кіеві“... Вільно московським янічарам протестувати против того коли тамучий і вірний син свого народа назве їх по імені і плюне їм в мерзенне лице... Та все таки — як я вже висше зазначив — усі протести скрізь по цілім світі укладають ся після якоїсь загальної прийнятої форми, якогось річезово й поважного змісту, бо-ж протест, то не „листь Трохима великого украинця въ Америці до Андруха украинця въ Галичині“... Коли-ж ви читаєте протест „істинно-руських людей“ то не знайдете в ній ні форми ні змісту; перед вашими очима лежить пірамідальна купа гною, а в ній бабрюють ся з великим „удовольствием“ всілякі православні жуки.

От читаю я той протест і дрожу на цілім тілі, та не зі страху, чи — а з великого обридженя до тих авторів, що його укладали. Читаю терпеливо до кінця і — о диво! На першому місці під сим протестом підписаний с. в. я. щ. е. н. и. к. Василій Рубинскій, на другим славний Михайл П. Баландюк і т. д., „Та що се за людина якась, той батюшка Рубинскій?“ — думаю собі. „Яка

його інтелігенція і моральна вартість, скоро він кладе своє ймено під такий оригінальний протест? — Гей, гей, тож то горді мусять бути ті монгармелські волики, котрих пасе такий святий пастир! І справді дібрали ся вони, як не мож ліпше. Які парохіяни, такий їх парох.

Раз на весілю у одного православного „з під Горлиць“ попав згаданий батюшка у велику люту, бо не стало „очищеної“ до кінця пиру. Примірний парох позивав власноручно останків з усіх фляшок та кеків і випив усе за здоровле православної місії в Америці. Хотів ще випити бо- дай один стакан на погйбель всіх „езуїтів“, але не лишило ся в цілім домі ніч, крім звичайної води. Закляв батюшка господареві і викотив ся за двері зі словами: „Як не маєш чим потратити гостий, то не справляй весіля і не проси нікого до свого дому“

Та що вже дивувати ся яко- мусь-там попикиво прибулді, що виавансував на батюшку з низшого чина, з псаломщика, коли не ліпші від него такі настоячі ереї... От пр. такий протосерей Хотовицькій обішаний як лялька всілякими хрестами й ордерами. Він, перетгаючи наших людей в Jersey City до своєї копари, лавив у свій час з кропилом від хати до хати і хоч Русини гонили його від себе і за двері викидали, він таки не піддався і заглядав у кожду хижу, де тільки займав якого галицького Малороса.

Всі вони, ті агенти Миколушки, їдять і пють з одного корита і всі стремлять до одної цілі. Коли в самій Росії тисячі людей виповіли їм війну на смерть і жите, то вони вивандрували за море і тут навертають християн на... християнство.

Але вернім еще на хвилику до того славного монгармелського протесту. Хтось, необнакомлений з обставинами, читаючи імена усіх тих матолків, що нібито підписали ся під тою божевільною базграиною, міг би подумати, що в Мт. Кармель справді таке велике стадо православної худобинки. Тимчасом я констатую з цілою рішучістю, що три четверті із загального числа підписаних се тільки малесенький нарибок. Є там вправді кількох судаків і линів, є щуки і карасі, але подавляюча більшість — самі пліточки. Є багато і таких, що заледви викололи ся з ікри. Одного такого новородка хрестили дня 1-го марта, а тиж- дець перед тим він вже підписав був „протест“ против „архиподлости рутенського бискупа“.

Отсе вам, люди добрі, відповідь на поставлене в заголовку питання.

Поінформований.

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П.-н.

(Дальше).

Першим, зовнішнім ворогом нашої церкви в Америці є цареславна схизма. — Російська церква, що називає себе зовсім неслухно „православною“, зрівнявши звяз із загальною, вселенською церквою, якої представителем і управителем є римська Столиця, остає в неправді; і сама загнала ся в цілковитий абсурд, недорічність, бо стала ся вона звичайною собі державною інституцією, немов політичною агентурою, підчищеною у всім політичний, світській власті.

Розумієть ся, що повелоб се дуже далеко, колиб я хотів зовсім подрібно доказувати своє твердження, що цареславна церква „остає в неправді“; сей матеріал надто великий — ну, тай не так дуже прихожий для „Свободи“, котра, як звістно, кладе собі завданням боронити наших народних справ в Америці, хоч з другої сторони не зважає ся на сю обставину, що спеціально наша церков є тісно получена з

нашим народом тай історія сеї церкви є історією нашого народу і на відворот. Якби там впроді і не було, а візьму лиш один найважнійший пункт, і обговорю його коротко, бодай так, як біг пєс через овес...

Головний point різниці між нашою а православною церквою є kwestія, питанє главенства верховної власті. Цареславні кричать на всі заставки, що головою їхньої церкви є сам Христос Спаситель, а нам прічіпляють згордливий епітет — назву: „папіштак“, тому, мовляв, що ми признаємо головою своєї церкви римського Папу.

Послухай, дорогий читателю, як сю річ я тобі розясню.

Не може бути й найменшого сумніву, що Ісус Христос учив одної лише віри і засновав одну лиш церков тай ніхто иньший не є в ній перший, найвисший голова тільки сам Христос, її фундатор. І так сам Христос учить нас через свою церков своєї правди, сам уділяє нам через неї ласку для наших душ, сам (через св. Духа) своєю церквою управляє, її проводить, в ній перебуває... Но чи Христа ми тепер бачимо на землі? Ні, ми тепер на землі Христа не бачимо, (видимий — в своїй постаті яко чоловік є Христос в небі) ми не чуємо з його уст, що нам треба вірити; він не говорить кождому з нас, що треба ділати, щоб бути спасеним. Подібно і Господь Бог є найвисшим володарем, паном всего світа, що рядить і кермує всім; но ми його не видим, ані не чуємо від нього його розказів... Одже якою головою є Христос тепер у своїй церкві? Кождий здоровомислячий чоловік мусить сказати, що головою невидимою. А яку церков основав Ісус Христос на землі, панове цареславні? Нас учить катехизм, що Христова церков на землі є видима, так, як складаєть ся вона з людей, котрих прецінь кождий видить, тай видимі є її настоятелі тай видиме чи радше сліпиме є проповіданє евангелія, видимі тайні і т. д. Тому, що ся точка, іменно, що церков на землі видима, є більшої для нас тут ваги, я докажу, що вона є дійсно такою.

В евангелію св. Матея приказує Христос, щоб до його церкви звертатись і її слухати. „Колі согрішиш проти тебе брат твій.. скажи церкві. Коли ж і церкві не послухає, нехай буде то- бі, як поганин і митник“ (еванг. Мат. XVIII, 15—18). Коли ми по приказу Христа масмо до церкви звертатись, її питати ся і її слухати, так мусимо чейже сю церков бачити, мусимо мати спромогу сю церков легко найти, вона мусить бути видима. Як би так прим. подорожний питає ся о дорогу до якогось міста, а я відповів би йому, що один чоловік знає докладно сю дорогу, але не сказав йому, котрий се як раз чоловік, чи помоглаб що сему по дорожному така моя відповідь? Або колиб я радив сему подорожному, щоб питає ся одорогу свого Ангела-хоронителя, або, щоб глядів на небо тай руководив ся звїздами, а сих звїзд зовсім не видно, бо небо засунене хмарами, чи мав би сей подорожний який хосен з такої моєї відповіді? Щоб я міг помогти в сім случаю подорожному, я мусів би або сам показати йому дорогу, або, коли сам не знаю, треба би мені вказати йому на тако- го провідника, котрого сей подорожний міг би пізнати або міг би легко найти, котрий одже був би видимий.

Ми всі маємо прийти до неба та не знаємо дороги. Тим-то Ісус Христос дав нам свою церков (яку він оснував) за провідника і поручив, щоб ми звертались до сеї церкви тай за нею ішли. Но який був би нам хосен відповіді, колиб ми не могли її сеї церкви пізнати, колиб ся церква була невидима, значить, колиб не мож було її бачити, ані пізнати, ані одержати від неї відповіді, колиб ми не могли її

Ті що роблять на дво.

виставлені на зимно і вогність, уникнувши руматизму! неараль- ні, если будуть виновати

Д-ра Ріхтера
Котвичного
Пейн Експелеру

коли по-ють перші симптоми. Сей лін роблений згідно з о- стрим німецьким законом і має 35 літню незахитану славу.

На придам у котрого небудь аптикара, по 25 і по 50 центім або у властителей.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

зовсім найти, або найти лише з великим трудом? Нам довелось би тоді зовсім так само, як сему подорожному, що не знає доро- ги, а якому вказуєть ся на про- відника, котрого він не може а- ні пізнати, ані його спитатись.

Тому-то засновав Христос ви- диму церков на землі, значить таку, що її можна бачити, можна її пізнати, можна її найти... І про- те порівнює Христос свою цер- ков з містом, що лежить на горі (Мат. V, 14); а таке місто можна навколо бачити, можна легко його найти та й хто хоче зайти до сего міста, не потребує блукати- ться; диятого порівнює Христос свою церков із свічкою, що не ставляють її під посудину, але на свічнику, щоб світила всім і т. д. (Мат. V, 15).*)

Коли-ж Христос засновав на землі видиму церков, так чому-ж не мав би був дати їй і видимої голови, остаючи сам невидимою її головою в небі? Чи може не лицює видима голова видимій церкві?

Чи може прим. видима роди- на мати невидимого батька? Або чи може видиме село мати невидимого вїйта? Або видима держава чи може мати невидимого царя? Коли ви цареславні гово- рите, що вам не треба иньшої голови, бо для вашої церкви сам Христос є головою, то так само виглядає, як би ви говорили, що вам не треба і царя в Росії, так, як Г. Бог є прецінь царем і воло- дарем всего світа, а тим самим і Росії... Одже як видимий цар править країною в імені невидимого Бога, так само видима церков потребує видимої голови, котра в імені невидимого Христа нею управляла.

Мушу одначе тут піднести що сеї kwestії, що церков на землі є видима, не можна розуміти так, неначеб не було в ній нічого невидимого. Ісус Христос є, як сказано вже передше, невидимою головою у своїй церкві, а й невидимий є св. Дух, що нею кермує і невидима освящаюча ласка, що проникає всіх живих членів тай їх лучить... Так, як чоловік є прецінь видимий, хоч душа в ній невидима, або як невидима душа являєть ся, стаєть ся видимою (у своїх діланнях!) через видиме тіло, так само ви- дима є її церков і божеске, неви- диме в ній даєть ся легко пізна- ти з видимого.

Але йдім дальше. Христос за- сновав на землі не лиш церков видиму, но хотів також, щоб ся церков була товариством прав- дивим, досконалим, себ то таким що не було частиною або зави- сшим від якогось иньшого то- вариства, але що малоб свою цілі і средства ведучі до сеї цілі, товариством самоуправним, як найкраще з'організованим, а й висшим і шляхотнішим від всіх пньших, земських товариств так, як цілі його не земска, а небе- сна, духовна, товариством, що є в сім світі, але не з сего світа, котре має тревати у віки.

(Дальше буде.)

*) Гл. Dr. Jacob Schmitt, Er- klärung des mittleren Deh- schen Katechismus, том I, 480.

BODA

LIBERTY

thenian Weekly
ed every Thursday at
dsen St., New York, N. Y.

Published by
A. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879

„Свобода“

журнал для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союза“,
виходить по тиждня в Четвер і
комтує:

в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплатувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в ре-
дакційним листі, або через
експресовий, або поштовою по-
слу (money order). Money
order, то є картонку, котру діста-
єте від почтара або агента на
експресовій офісі, пішли її нам,
то без того ми не годні грошей
дістати.

Адрес:

„SWOBODA“

224 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон: 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Слово

ДУХОВН. О. „Р. Н.

СОЮЗА“ ДО ВСІХ ВІДДІ-
ЛІВ ТОЇЖ ОРГАНІЗАЦІІ.

Дорогі брати і сестри!

Зачинає ся св. великий
піст. В тім часі роздиму-
вань над терпіннями і смер-
тю Господа нашого Ісуса
Христа повинні устати вся-
кі гучні забави і втіхи а
кождий з нас, щоб гідно
міг повітати воскреслого
Христа, повинен призаду-
матися над своїм дотепе-
решнім життям і після цер-
ковного приказу очистити
свою душу з гріхів, від-
правивши перед своїм дуп-
пастирем пасхальну спо-
відь. По припиненні, спа-
сіння для нашої душі роз-
думуваннях, повинні ми всі
адорново призадумати ся
також над нашим церков-
ним положенням тут в Аме-
риці. А сея справа дуже
важна в нашім теперішнім
і будучім життю. Кождий
з нас пам'ятає ті часи, ко-
ли творили ся церковні
громади, кождий пам'ятає,
скільки то стояло труду і
гроша, заки з'організувала
ся церковна громада. А,
коли вже станув божий
храм, коли вже люде заве-
ли собі який такий лад,
хілько то непростених опі-
кунів з чужої нам віри,
обрядів і народности, напи-
хали ся нам за наставників,
а, коли ми відпекували ся
тих опікунів всіми способами
то вони, щоб закламу-
вати нашу єдність і згоду,

і в той спосіб сліпи при-
ватним огнем свою бульбу,
випускали поміж нас злих
духів в році газет та аген-
тів, котрі кидали поміж на-
мість незгоди і в той спо-
сіб викликували по наших
церковних громадах свару
і процесу а тим самим ки-
дали нам під ноги гнилі
колади, щоб ми не могли
іти простою дорогою в на-
шім церковно-народнім
розвитку. В тій замішанині
в тих проволонках і безуря-
дцях не одному з нас ви-
хопило ся таке задушевне
бажане:

Коби то ми вже раз ма-
ли свого власного еписко-
па то тоді настав би лад і
спокій, нарід, маючи свою
церковну зверхність, пере-
ставби слухати агентів та
сварити ся між собою а
взявши ся до иншої, косен-
нійшої для себе праці. І ті
наші душевні бажання здій-
снили ся. До нас приїхав
Пресв. епископ С. Ортинь-
ский. І стала ся цікава,
але зовсім природна річ.
Всякого рода скрагі і явні
подвижники від російської
царофільської віри і народ-
ности заворушили ся як
шершені. Біда буде з на-
ми, погадали собі. Тепер
з приходом епископа на-
стане поміж Русинами лад,
тож не буде кого дурити,
бурити, робити партії а
тим самим не буде можна
одним хвалити ся перед
російським урядом на вер-
танем „уніятів“ а другим
урве ся вигідний кусник
хліба, бо епископ буде ди-
вити ся їм на пальці і не
дасть туанити людей. І
так як вапно полате водою
збурить ся, кипить і буль-
котить так закипіли і за-
ворушили ся вороги нашої
церковної організації з при-
ходом нашого епископа.
Цареславні від „Свѣта“ і
„Поступа“ ударили на
алярм і давай виливати
коловками гноївки на чо-
лову нашої церкви мовляв
як опоганімо ім пастиря
то і вірні будуть забрукані.
Они, ті цареславні бурителі
як фаховці в ремеслі буре-
ня знали добре, що епис-
коп не піде від громади до
громади і не зможе всюди
пояснити людям їх підлу
роботу і тому знайдуць ся
такі, котрих они зсаламу-
тять і притягнуть до себе.
Там цареславним бурите-
лям зачав зараз втурувати
„А. Р. Вістник“ і купоч-
ка его прихильників. Та,
що сеся газета є органом
гр. кат. Соединенія і їй
якось ніяково виступати
вирост против гр. кат.
епископа тож вхопила ся
булл, причепила ся до
українства епископа та
стала в своїй уяві лякати
людей, що то з ними ста-
не ся як они піддадуть ся
свому епископови. Редактор
згаданой газети дійшов
в своїй штудії буреня до
такої безличности, що тут
устає всяка чесна аргумен-
тація. А прихильники „А.
Р. Вістника“ і его Редак-
тор мають свою причину
бурити. Аджеж они перед
тим були самі епископами
і жили собі вигідно без

контролі як у Бога за две
рима а тут нараз прихо-
дить епископ а з ним лад
в церковних справах, де
яже не буде можна само-
вільно господарити і туман-
ити людей. В кінці вис-
тупила хоч не змільо ара-
зу газета „Правда“ против
епископа. Ола яразу і
стригла і голмила, бідачка
дусила ся в собі і не зна-
ла що з собою почати, чи
показати свою фарбу, чи
скрити її на лухай час. І
хоч Росиянин о. Обухе-
вич запевнює людей о сво-
ім греко-католицьким то
редактори газети на дру-
гим місці все та мажуть і
нападають на нашого епис-
копа, щоб в безурядиці
могли живити далі. Всі
ті чорні душі, що відрекли
ся своєї віри і народности,
що наплювали на все, що
найдорожше кождому чо-
ловікови, голозять людям,
щоб они не шукали самі
в собі своїх соків до жити,
до розвоку а, щоб зверну-
ли ся до готового, до ро-
сійського і то такого на що
сама просвічена, поступо-
ва Ресия має слова погор-
ди. Безперечно, що як та-
кі людці зачнуть нашому
народови трубити всякі дур-
ниці, як зачнуть ему ви-
хвалювати могутність і си-
лу російського царя, як
стануть ему прихвалювати
прадідну православну віру,
котрі чейжеж не була та-
ка як теперішня під обу-
хом і впливом російського
синоду, як стануть ставля-
ти силки на несвідомих і
легковірних, що нап епис-
коп поляк і напродець то
справді може помішати ся
неодному в голові і не бу-
де знав, кого він має слу-
хати і куди іти. Куди іти
і кого слухати, спитаєте?
На се я Вам скажу таке:
Ви стоїте на діні (стації) а
з відтам виїжджає багато
трейнів, один сюди, другий
туди. Ви хочете їхати при-
міром до Нью Йорку і пи-
таєте ся першого лучшего
чоловіка, коли відїжджає
потяг до Нью Йорку. Той
вам скаже, що о тій або
тій годині. Ви для певнос-
ти питаєте ся еще другого,
третього і четвертого чо-
ловіка і всі они скажуть вам
нераз инакше. Ви з того
всього приступаете до кон-
дуктора, що провадить
трейні і писаете ся его з
він вам каже коли. Кому
ви тепер звертаете, чи сто-
ронним людям, чи конду-
кторови? Певно що конду-
кторови. Так само має ся
річ і з нашою церковно-
народною організацією.
Вам всіляко говорять і пи-
шуть а ви не повинні того
слухати і за тим іти, але
повинністе іти за голосом
свого церковного зверхни-
ка, котрим є наш епископ.
В своїм пастирським посла-
нню до духовенства і на-
роду наш епископ здер-
макує з облудників і бур-
телів і сказав народови
явно і отверто хто він є і
до чого хоче нарід повести.
Тож кождий з вас, що лю-
бить свою народність, свою
віру, в котрій родив ся,
хто не хоче стати нічим

наїматом, але газду на
своїм власнім обійстю, по-
винен отверто і енергично
станути в обороні свого
церковного наставника про-
тив нападів розбашак а,
щоб улекити і приспіши-
ти заведене ладу в наших
церковних громадах, кож-
да гр. кат. церковна грома-
да повинна передати в
третє свій маєток рускому
гр. кат. епископови. Ний
ніхто не лякає ся того, бж
епископ не може того ма-
етку ані продати, ані по-
дарувати а се передане
в трост допм же нашому
епископови сотворити рус-
ку гр. кат. дієцезію, до
котрої не будуть могли мі-
шати ся ані латинські
епископи, ані цреславні
наганачі. Чейжеж вже пора
для нас згуртувати ся до
купи а не ходити по одно-
му Бог знає якими дорога-
ми, вже крайний час не
дати себе чужим на по-
сьміховиско, що ми нарід
такий, котрого ніяк з'органі-
зувати не можна, вже
последній час докінчати
раз ті релігійно-церковні
борби, а взяти ся здогана-
ти другі народи в просві-
ті і культурі, бо так як
тепер стоїмо то виходить,
що ми знаходимо ся на тім
уровнени культури, на
яким стояли другі просві-
ченніші народи еще в 16
століттю.

По перетятку того мо-
го письма всі церковні гро-
мади повинні скликати
мітинг, на котрім треба за-
протестувати пртив напа-
дів на нашого епископа а
там самим на нашу цер-
ковну організацію і сказа-
ти сям всім бурителям чи
они будуть свѣткі люде,
чи свѣщенники, най собі
ідуть там, де їм любо а
най не кириють і не спи-
нюють організацію нашої
гр. кат. церкви, до котрої
в серцю не признають ся
і про неї не дбають. Тре-
ба вже раз вирвати з коре-
нем той хабаз, що занечи-
шує нашу церковну на-
родну ниву. Тож скоро до-
діла організації, бо час
короткий а роботи багато.

О. Ст. Макар.

ПРОТЕСТ проти папської буллі.

(Дальше).

(Гляди ч. 9 з 27 Февр. 1908.)

IV. Четверта точка: „Ся
булл дає сама собою на-
году до переходу около
500.000 чам гр. кат. вірних
Русинів на схизму і через
те сталась вона в руках
матери церкви гріховним
єрудом до убитя стільки
своїх дітей“.

В сїм часі, як прийшов
епископ для американських
Русинів, ні народ ні свѣ-
щенники переповнені радо-
стю не знали, як мають
дякувати Богу і ласкавости
Святої Столиці. Здавалось,
що всяке лихо і ровдори
між народом а кліром, всякі
відрази до латинських епи-
скопів дістали в лоб з при-
ходом епископа нашого
обряду. Схизматики в Аме-
риці тремтіли о своїх при-

верженців і тратали всяку
надію, щоб схизма могла й
далі амагатись і ширитись.
І про сю свою службу
обаву оповістили вони аж
Синод в Росії, жадаючи від
него як найбільших грошо-
вих по-собій, щоб лекше
могли удержати місіонарів
та затримати церкви лідерті
католикам. Але про грєсть!
То все тревало лиш так
довго, доки не побачила
денного свѣтла булл „Еа
semper“; в сїй одній хвалі
все змінялось. Наш народ,
читаючи булл в часопис-
ях, гіршив ся і грозив
свѣщенникам, що їх всіх
прожене, колиб вони яким
будь способом сю булл
узнали. А ми, видачи таке
наше понижене, не могли
своїм очам вірити, щоб сю
булл видали Апостольська
Столиця, наша прелюбезна
мати. Схизматики розвели
сю булл в публичних ча-
сописях, обясняючи її в
кожного боку і на свій лад
тій розкинули сї часописи
майже між весь гр. кат.
народ. Навіть католицькі
часописи, патакаючи на біль-
і сромотно понижене гр.
католиків, вказували на
небезпечний вплив сїй буллі
на вірних гр. кат. Русинів,
словом, часописи, які до
нас приходили з цілого
свѣта, виявляли так нам,
як і нашому народови свої
спочуваня та обурювались
на сю булл. Із сего ви-
шло, що наш народ з по-
чатку так одушевлений і
втішний своїм епископом,
почав по проголошеню буллі
переходити на схизму, так,
що не виключена можли-
вість, щоб небаром всі там
не опинились. Ніяка сажа,
ніяке перекозчуване, ніякий
епископ не в силі відвер-
нути народа від обуреня
проти буллі „Еа semper“,
яку вважає він соблазня-
ючим пониженем нашого
обряду, нашого свѣщен-
ства і цілого гр. кат. наро-
да. Від сего часу перестав
народ вірити, що кат. цер-
ков є люблячою матерію
для всіх собі підчивених
та що св. Дух нею радить,
їно, що ся церков руково-
джена радше людськими мо-
тивами, може статись при-
даній случайности для своїх
підданих дітий справде-
ською мачухою.

Ми прєдїнь віримо в Го-
споді, що І. Христос лишив
99 овец, щоб найти одну
заблуканшу овечку і одісь-
ка християнська душа з в
очах Бога так дорога, що
після науки матери церкви
Ісус Христос був би приняв
задня спасеня одної душі
смерть крестау. Коли отже
католицька церква унаслі-
дила заповіт Христа, так
чого не повинна вона ділати,
щоб не одну душу, а 500.000
душ охоронити від погибе-
ли. А тут як зайшов такий
случай. Булл „Еа Semper“
дала сама собою нагоду
перейти на схизму многим
вірним, які мєно добачають,
що церков матір малоза-
жить бідних і понижає їх
неслушно і цураєть ся ни-
ми наче блудними синями,
так, як би не було вже
для них місця в Христовій

Церкви. А тимчасом схиз-
матики отирають їм свої
рамені, обіцяють зберігати
всі їхні звичаї, права і при-
вилеї, які набули в часі
злуки з католицькою цер-
квою, що більше, дають
навіть підпомоги на держви,
на кладовища, на школи,
на удержанє свѣщенників,
так, що здаєть ся, начеб то
вони жали для них більше
материнське серце, як сама
рідна їх матір.

Ми гр. католики не жа-
дали доса нічого від нашої
матери церкви, а навпаки,
разом з иньшими католи-
ками Америки давали і ми
свою лепту для Намістника
Христового і на ріжні до-
бродійні заведеня латинь-
ського обряду в Америці, а
за те все дісталось нам
понижене і погорда від са-
мої матери. Сего свідомий
наш народ і свідомі ми
свѣщенники, тому откро-
венно перед Богом заявля-
ємо, що ся булл є страш-
ним орудом до убитя
500.000 дітий, гр. кат. Ру-
синів, що бачучи такий
брак справедливости і лю-
бови вглядом нас гр. кат.
Русинів із сторони като-
лицької церкви, перейдуть
радіше на схизму як сю
булл приймуть.

V. Пята точка: „Ся бул-
ля понижає; більше, вважає
нічим нашого епископа, а
в купі з ним і всю нашу
церков, а через те учить
вона наш народ, що всяке
достоїнство епископа: на-
шого чи латинського, що
більше, що сама католицька
церков не має жадного зна-
чіння, а така наука певно
не є здорова“.

Отсе наше твердене зо-
всім ясне. Після буллі наш
епископ не має ніякої вла-
сти, лише є якимсь без-
сильним орудом для вико-
нуваня власти латинських
епископів, який то уряд
міг би певно як найкрасше
сповняти перший ліпший
свѣщенник. Представляти і
поручати свѣщенника місце-
вому епископови, щоб уді-
лив йому юрисдикцію—се
чинять днес навіть люди
свѣтські, а доси ділали се
самі свѣщенники; тому
такий епископ не має жад-
ного значіння ані жадної
поваги і пошани в очах
народа і клиру. Ані ми,
ані наш народ не бачили
ще ніколи подібного епи-
скопського дивогляда, якого
ми маєм в Америці тай не
привикли ми до такого
епископа, що не має жадної
власти, а який призначений
хита Апостольською Столи-
цею на се, щоб загубив
наш обряд і наші церкви.
Тай дуже нам давно, яким
то способом могла Свята
Столиця дати нам епископа
з безпосередною зависимо-
стю від неї але без жадних
прав, так, що сей чи той
свѣщенник в американській
дієцезії має більші права,
чим наш епископ. Но треба
також і се знати, що так
ми свѣщенники як і наш
народ не хочемо мати нічо
більше до діла з тутешніми
латинськими епископами,
лише з епископом своїм.
Коли проте булл „Еа sem-

рег" так понижала нашого єпископа перед цілим світом, а в купі з ним і наш народ і нашу церкву, так нехай знає цілісний світ, що ся була навчила нас, що ніяке єпископське достоїнство не має більше належного признання в наших серцях. Певно, така наука є прикра і нездорова, та про те впливає вона безпосередно в булаї для католиків Русинів, які вже від 1000 літ по Хресті утвердили свої права.

(Дальше буде).

По виборах в Галичині.

Вибори до сойму у Львові з сілських громад східної Галичини скінчилися. Українських послів вибрано 11 — москвофільських 10. Вибори скінчилися перемогою польського контуша і карабелі та палки московського чорносотенця.

23 ясных шляхтичів, та 10 чорносотенців з Дудкевичем, тим найбільше типовим представником чорної сотні входять у сойм в Галичині.

Знаменний, але зрозумілий факт.

Історична Польща od torza do torza впрягла до своєї колісниці „історическую Русь“ з йорамі і завезла її в брами jedynego polskiego sejmu як платного посіпаку для боротьби проти грядучого українства, того наскрізь новачасного, поступово-супільного елементу і руху, संबідного від усіх „історических начал“.

Се зовсім зрозуміле.

Завсідги і всюдги проти живої течії єдналися і єдналися ся поборники темноти назадництва і мертвеччини. Братні душі все зливаються ся.

І засьпівали польсько-москвофільські союзники триумфальну пісню перемоги, тай пішов лик по всій галицькій польсько-москвофільській пресі, неначеб справді вже вдало ся їм стерти українство з лиця землі і зробити увесь нарід в Галичині „руським“ прислужником і лакеєм Польщі. Ну, нехай собі лякують а ми розглянемо ся, чи справді українство при сих виборах так побито, як се представляють польсько-московські триумфатори.

Отже мусимо з гори зазначити, що сей триумф є свідомим самодурством і висловлюванем не того, що справді є, але того, чого хотіли польсько-московські триумфатори. Протинно, вислід виборів показав, що у них не побідила, „абшчеруска ідея“ — а побідило опять шахрайство шляхти. Москвофіли, мимо того що вибрали 10 послів а Українці 11 дістали менше як половину укр. голосів.

Москвофіли, мимо усіх старостинських лайдацтв, мимо помочи усіх польських партій не могли своїх голосів вишрубувати ані навіть до половини числа українських голосів.

Чи се є перемога?

Щоб справу яснійше представити порівняймо силу москвофилів в округах здобутих Українцями і силу Українців в округах здобутих москвофилами.

В Гусятині, Ліску, Мостисках Надвірній і Тернополі москвофіли не дістали ані одного голосу, в Підгайцях 2 гол., в Товмачі 3 гол., в Бережанах 1 гол., в Рогатині 19 гол., в Стрию 31 гол., в Калуші 57 гол. — разом москвофільські кандидати в округах здобутих Українцями дістали 123 голоси.

А тепер приглянемо ся силі Українців в округах здобутих москвофилами, при чім треба мати на увазі, що в сих округах, з винятком одної Жовківщини, Польща не ставила ніякого польсько-

го кандидата та всі голосували на москвофила, проти України. Отже українських голосів було в Жидачеві 28, в Турці 29, в Жовкві 31, в Богородчанах 39, в Бродях 53, в Раві Руській 64, в Збаражі 67, в Косові 80, в Коломиї 116 — разом 507.

А між 123 москвофільськими голосами в українських округах і 507 українськими голосами в москвофільських округах є різниця яка наглядно свідчить про свідомість партій, та про се, котра з них має чисельну більшість у народі.

А тепер придивім ся політичній і моральній вартості москвофільської перемоги. В усіх тих округах всі польські і хрунівські голоси пішли на москвофільського кандидата. Се потверджують також і політично-моральні вартості москв. кандидатів. Хто такий Ганчаковский, Криницький і Трач?.. Се суть звичайні бюрократи, „пожондні Русини“, яких москвофіли поставили лиш тому кандидатами, що знали, що їх будуть підпирати Поляки. А хто такі о. Колпачкевич і о. Сенник? Перший, се тип священника-аристократа, що лише лани усім дідачам в повіті, за яким розпинало ся найбільше русиноїдне „Polskie Slowo“!.. Чи се перемога?.. А о. Сенник мусів наперед виголосити промову на польських шовіністичних зборах в Жидачеві, мусів проголосити потребу польсько-шляхотсько-москвофільської згоди, мусів публічно наплювати на всі, нібито принципи москвофільства і лиш тоді доперва вийшов послом при помочи староства. Шануюча себе партія повинна попросту соромити ся признавати ся до таких людей!

Дальші два москвофільські послы селяни, як показує результат голосування, вийшли проти українських селян лиш кількома голосами більшости, наслідком „чудотворної“ сили старостів, які воліли „Starorusinow“, ніж українського радикала або соціал-демократа.

А тепер запитаймо, скільки москвофільських послів було би вийшло, колиб не підперте їх польськими старостами. Богородчани, Збараж, Коломия і Косів були б для них зовсім певно страчені. І де тут причина говорити про „блистательну перемогу“?

А що москвофільські кандидати повиюдили виключно завдяки „Rad-i Narodow-oi“, се доказує ще й та обставина, що по всіх інших округах число їх голосів зникаючо мале. Коли відчислити від загального числа східно-галицьких округів 9 округів, здобутих москвофилами, і округ Станиславівський, то в остальных 37 округах (а москвофіли скрізь кляли своїх кандидатів!) москвофільські голоси представляють ся так: в 13 округах не дістали вони ані одного голосу, в 7 округах дістали москвофіли 1—10 голосів (1, 2, 3, 7, 9 і в двох по 10 гол.), в 5 округах 11—20 голосів (11, 13 і в двох по 10—19 гол.), в 3 округах 21—30 голосів (21, 22 і 25 гол.), в 4 округах 31—40 голосів (в двох по 31, 34 і 40 гол.), в 3 округах 41—60 голосів (53, 56 і 57 гол.), в однім 105 голо., а саме в окрузі Сяніцьким, де москвофільського кандидата підперли Українці. Сі цифри також не говорять нічого про „блистательну перемогу“ москвофилів.

Не говорять про се нічого і загальні цифри голосів, відданих в цілій східній Галичині на кандидатів окремих партій. А саме віддано на кандидатів „Rad-i Narodow-oi“ коло 3550 голосів, на кандидатів українських партій коло 3370 голосів (нац.-дем. 2570, рад. 700, соц.-дем. 100), на москвофилів коло 1780 голосів. Що-ж говорять ті цифри? Говорять вони перше всего, що „Rada Narodowa“ хоч вибрала 26 послів, все таки дістала менше голосів, як українські партії. Зрештою голоси „Rad-i Narodow-oi“

можуть бути хіба показником тих виборчих шахрайств і наслідків, при помочи яких боронено польський стан посідання на нашій землі. А далі говорять нам ті цифри, що москвофіли при всій помочи „Rad-i Narodow-oi“ здобули ледви о половину менше голосів ніж українські партії.

І польсько-москвофільські фарицей, що так лякують ізза своєї перемоги, добре знають, що не наш нарід відвернувся від українського прапора, тільки що вони завдячують свою перемогу спідці з найгіршим ворогом руського народу, польській шляхті, та їх виборчим шахрайствам.

Але мабуть у останнє відбулись уже „галицькі вибори“ при помочи старостів і жандармських багнетів та скінчили ся вибором шляхти і чорної сотні. Прийдуть загальні вибори, а тоді правда побідить, як побідила уже раз, рік сему в виборах до Відня.

Протест.

Нортгемптон, Па. 8 марця.

Греко кат. руске братство св. Іоана Хрестителя в Нортгемптон, Па. ч. 235 в Соединенію, просить Хвальну Редакцію о поміщені в „Свободі“ заповні ухвали на нашій мітингу.

Ми підписані гр. кат. Русини і члени братства св. Іоана Хр. в Нортгемптон, Па. належачі до Соединенія ч. 235, зібрані на місцяний мітинг дн. 8. марця 1908 подаємо до відомості Гол. Урядови а також і Редакції Аме. Руського Вістника, що одногласно не тільки запротестували против Аме. Руск. Вістника, але також і ухвалили не приймати дальше згаданого часопису, поки не перестане писати тих лашквілів, будьо вона буде приходить до нашого братства друкована рускими чи словенськими буквами.

Протест вносимо з сих причин:

1) Що Аме. Руский Вістник орган Соединенія ворожо виступає супротив нашого гр. кат. Епископа Преосвященного С. С. Ортинського, де в кождім числі підло і безпідставно нападає на честь і достоїнство нашого Владики.

2) Що Аме. Руский Вістник котрий єсть тільки органом братств Соединенія, котрий має стояти на сторожі прав статута, той сам орган стоїть виключно на услугах кількох одиниць, і непереміняючи в средствах, займає ся за помочю брехні і перекучуванем фактів, вмовити в нас недовіре до нашого Владики.

3) Також заявляємо Гол. Урядови, що календарів на рік 1908 не приймемо задля опізнення а коли-би нам Гол. Уряд вивлав то з експрес-офісу не будемо відбирати, тільки звернуть ся на зад; а при розметі нам присланим кождий з нас членів відтругить 25 цтн. за календар з припадаючого на него розмету.

При кінці минулого року почав редактор видавати Аме. Руский Вістник на чотири сторони, звиняючись, що календар має друкувати ся, але задля інтриг, якими послуговує ся Гол. Уряд як і редактор против нашого Преосвященного Епископа, до тепер не ставало часу на видане календара.

4. Після §. 42. статута, де єсть написано, що: „Директор друкарни маєть головное надзирательство надъ гол. редактором и помощными редакторами и надъ работниками, что до конченія работы-должности. Касательно такихъ статей и дописей, которые нападали-бы кого на честь въ приватномъ его животі, или на несправедливыхъ основахъ, имѣть отстранити. — §. 46 точка 7. пише: „Редакторъ не можетъ помѣщать никакихъ писемъ, что урочаютъ священника или цивильного...“

Длятого, що Директор друкарни як і гол. редактор а гол. председатели через свою свідому поблажливість взглядом на них, не виконують постанов статута, визнаємо Головного Надзирательного председателя, що би зівзав миморядне засіданє і зробив з повизшими „можними“ панами порядок.

Коли-же ті „можні“ панове будуть і на дальше послугувати ся интригами та поміщати такі підлі брехні, різні лайки і прізвиска, котрими до тепер обкидують нашого Епископа — а надзирательна комісія сему не запечить — за а я в л я є м о, що тим самим поступованем змусить наше братство до найострішших кроків против Гол. Уряду з Соединенія, яко організації шкідливий нашій рускій народности і гр. кат. обрядови.

Нортгемптон, Па. 8. мар. 1908.

Мих. Петрик, предс.,
Миколай Олекса, касієр
Мих. Марущак, заст. пр.
Мих. Лукачовский, з. с.
Гавриіл Онушак,
Іоан Пятак,
Павло Лозинський,
Мих. Марущак, мол.
Стефан Стефаняк,
Андрей Петрилак.

(Печать.)

Учительови і ученикови.

Яко мало інтересований до сеї пари я лише ограничавсь на читаню газет, слідячи кождий рух між американськими Русинами. Але тепер до мого сего що я сам з сеї захвалюваної Росії, прикро мені зробилось що некто инший але ваші власні люди а именно редактори „Правди“ та „Постуса“ в послідних часах ся плюгава погань „капавських запродавців“ кинулась мов саранча абизнищити все що руске, ехваляючи се що купила за рублі в надії заслуженя еще „Георгієвских“ (хрестів). Коли некажу вже плюгавила народ, та сьвященників; але тепер коли обкачивши що їх золоті мрії були лиш сном. від коли тут прибув Прес. епископ С. Ортинський, та погань кинулась цілою силою, сбдумуючи якби его ошлюгавити перед народом, обкидуючи сего чоловіка болотом та, своїми плюгавствами і се слонукало мене обізватись, та станути в обороні правди, та сказати їм правду в очи.

Старенькому Отченюкови Обухкевичеві та его ученикови Гладикови хочу ні сказати пару слів правди. Учителю та ученику! В ваших газетках як бачу ви хочете показати: А дивіть людоньки які ми учени? Як красно, богато плюгавив слів ми можемо писати в наших газетках, як не тільки звичайні одиниці але навіть Преосв. епископа ми потрафим плюгавити; лиш ходіть за нами, а ми все мов „згінники“ зсезнемо в молоком та медом текуче царство російське а самі вернемо назад до Америки, бо нам там чогось страшно позістати елиб борони Боже цар „батюшка“ розгнівався на нас. Просьвітелі та згінники царствіа! Я спитаюсь вас хто ви є? З відки ви?

та чи бачили ви се царство, котре так за рубляки захваляете? Огляньте ся за себе, та подивіть ся в вашу минувшину, подивіть ся яка она, та що ви в ділали? Осудіть самих себе, та цінуйте самих себе перше, а тогди судіть других. Ви бачите „чуже під лізом, небачучи свого під носом“. Виж прецівъ редактори, се є ви люди інтелігентні учени, поступові, примірні, повъжані. (Воно б так би пованно бути — однак чи є? Пр. Ред.) Учителю та ученику! Я не радо пишу сю допись, а нехочу хвалитись, своєю мудростію і в ви, як рівног нехочу вас учити. Я простий хлопець зі селі, а сей „хахал“ з російського царства, з сеї вами захвалюваної „бідної землі“. Я скінчив лиш народну школу, се ціле моє образоване, коли ви Отченюку з університетским образованем; чи несоромно вам нині уживати слів, яких ви нині уживаете в ваших газетках? Я думаю, що ви мусіли брати особні курси ваших слів, по ваших плюгавствах пізнаю я, що ви не „Москалі“ бо вже то нена здаєсь держави, где-би уживано ординарніших слів як в Росії, однак ви і сих перевищили. По ваших словах я пізнаю вас і нині щоб ви як перечили, що ви люди інтелігентні та образовані, я відповім вам, що ви нічо більше, лиш темна скотина. Захваляючи добро царства (но не думайте читачі що небесного) небудучи там ніколи, лиш за рублі та хрести, ви є зрадники свого народа. Бели там так добре, чому ви там не йдете? Дивно мені лише, що ваші люди еще так темні а особливо люди галицькі, та дають ся вам еще за ніс водити В вашім захвалюванім царстві ви вжеб давно пішли в Сибір. — Російський селянин нині тішив би ся семи правами які ви маєте в Австрії. Далеко лутше їм боротись там з „польською шляхтою“ чим нашим мужикам з нашим „батюшком“. Чи не сором вам за рублі хвалити що чуже, обкидуючи свое власне болотом? Уживаете найогиднійших слів, яких правдивий „Москаль“ повстидав би ся, обкидаєте власних братів? Нині на раві я еще замовчу, бо не до сего я стремлю, але в особний на се дописи я отворю людям очи, та скажу а властиво датами доведу, коли і кілько рублей ви получили за вашу огидну роботу. Нині народ російський стогне під татаром податків гроша на просьвіту та добробит народа нема, але для вас „батюшка“ наш має довольно „денег“.

Н 47

Коли ви обкидуете своїх братів і народ болотом, ещеб можна вам простити, бо між кождим народом трапляють ся зрадники народу та держави; але коли ви нині вже так підлі, що своему народови, що єму найсвятійше, то є віру

понажаєте, я вже не маю, хотай я Москаль, слова для вас. Если ви нині маєте якісь жалі до поудиноків осіб, если они чтось злого зділали пачують їх, але не нападайте на цілий нарід. Если сьвященник чтось злого зділав, пачують его, але не нападайте на ціле сьвященство. Поважайте других если хочете аба вас поважали.

Отченюку та ученику! Где ваша віра? якої ви віри? — Бели б ви сказали, „я не маю віри“, яб сказав, ви атеїст, але коли ви роджені та хрещені яко греко католики і ви скажете що ви „православні“, то ви грубо милитесь, а радше скажу вам по нашому, ви „брешете“, ви „ні аес, ні баран“. Ви гірше звіврини. Звіврина нині жите дає за діти свої. Юда, продав Ісуса Христа яко чоловіка. А ви? Не то свою, але цілого народа віру, продаєте за російські ерберенники, ви гірші Юди Іскаріоти, ви гірші скотини. Вам як бачу з сего великого ровуму в головах покругилось, ви запоморочені російською „дурійкою“ котрої ви ніколи не бачили. — Хто утратив віру, сей все утратив.

Дальше яко росіянин я мало знаю про Вашого владіку, однак оскільки я читав, я знаю як цілий Ваш народ, боров ся за свого єпископа через кількадесять літ, нїм его дістав. А ви? Місто ему помагати, его любити, ви забаламучені російськими агентами як та „замотилечена вівца“, плюгавите его! Та за що? З задрости, що не ви Отченюку або хтось з вашої забалмучені стадини зістав іменованій єпископом. Ви мов та „чорна сотня“ кинулись на сего чоловіка, за се, що він боронити тут прийшов Ваших прав. Записати церков на Вашого єпископа се неможна але на „архієрея“ се для вас празник, тогди лапове для вас, тогди Гладик з Со. мають за що підолати „ухліл перви“. Кажете що Преосв. епископ накинувсь на бл. п. Наумовича. Як бачу ви вже і читати неумієте, або ви читаючи се були не тверезі. Се посльідне зашкодило вам. Хто так поступає як ви сей не патріот лиш „хрунь“. Отченюку та ученику! вам не перо, лиш джаган в руки, та до майнів або — в Сибір,

Степан Банука.

ЗАМОВЛЯЙТЕ „СВОБОДУ“!
СОЮЗ ПЛАТИТЬ ТИСЯЧ
ДОЛЯРІВ ЗА ЧЛЕНА!

Нупуйте Календарі на рік 1908

Ілюстрований Народний Календар Товариства „Просьвіта“, 200 сторін друку великого формату — 50 цтн. з вставом Богослужень 60 „Календар для Аме. Русинів, накладом Союзу — 35 цтн. Підручний Календарик 10 „Устав Богослужень з увагами загалними на всегда — 15 цтн.

Пишіть на адресу:
Ruska Knyharnia
Box 128, Scranton, Pa.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:

Стефан Макар, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1908.

Предсідатель:

Константин Кирів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-предсідатель:

Іван Царилляк, Terryville, Conn.

Касієр:

Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семан Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Т. Ташам, Shamokin, Pa.
Дев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Баля, Holyoke, Mass.
Матій Семченко, Sayre, Pa.
Амдрій Овсак, Trauger, Pa.
С. Подняка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:

Л. Л. Левицький, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Кудакучка,
91 S. Washington Ave. Scrant-
on, Pa.

Головний організатор:

Семан Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однією русо-
американська організація в
Америці.Приймає членів від 1
року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класи „А“
(щільно посмертне) \$1000.00.В разі смерті члена класи „Б“
половину посмертного \$500.00.Посмертне за жінку або мужа
члена класи „А“ 400.00 дол.Посмертне за жінку або мужа
члена класи „Б“ 200.00 дол.Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.В разі утрати: а) обох очей
міг або рук \$1000.00.б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.Сли отець родини в шпиталі
божевільних, Союз платить що
року родиві \$150.00.Хто хоче вступити до
Союзу, має вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне

для Н. П. Секретарів

Р. Н. Союзу

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належать до
каси Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money-order-ах
або чеках виписуєся ім'я
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Далше так записаний
money-order або чек не по-
силаєся до Голов. Касієра,
але враз з вказаними до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-
ції „Союза“, кожне братство
приналежне до „Союза“, по-
винно мати отсі книжки:1) Книжку членів (імен-
слова).2) Книжку місячних скла-
док.3) Книжку касову і прото-
коли.На сі книжки повинно кожде
братство заслати 5 доларів до
„Союза“.

Ч. 452. КВІТ \$1000.00

на тисячу доларів, котрі п. Ма-
рія Пивоварник отримала яко
посмертну заповість по мужу Ю-
рію з Гол Каси Р. Н. Союзу в
Америці.

Мк Аду, Па. 1908.

Марія Пивоварник.

Свідки:

П. Бурцин

П. Рифун

Від місцевого Уряду Р. Н. Со-
юзу в Америці. Від. 7.Анд. Капитула предс.,
Стефан Поступак, секр.

ПОДЯКА.

Сердечну подяку складаю Р.
Н. Союзови і Братству відд. 7. в
Мк Аду, Па. за посмертну запо-
вість по своїм мужу Юрію в сумі
1000.00 доларів. Нехай Господь
допоможе, щоб Р. Н. Союз ріс
в силі!..

Марія Пивоварник.

Рух
відділах Р. Н. Союзу.CALIFORNIA, PA. Бр. сьв. о.
Николая від. 148. подає до за-
гальної відомості, що мітинги
від днес будуть відбуватись
не в першу неділю по першій,
але в другу нед. по першій з
причини, що розмет приходив
все по невчасі. Повідомляє ся
членів, щоби кождий на ви-
значений час явив ся. Котрий
без важної причини на час не
явиться ся підлягає грошовій ка-
рі 25 цнт. по перший раз, а по
другий раз буде узятий за
виступившого.

Данііл Кіра, секр.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. Фл. і
Лавр. від. 130 подає до відомо-
сти усім своїм членам, що кож-
дий мусить явити ся безумовно
на кождім мітингу. Хто не
явиться ся і не заплатити своїх
належностей буде визаний
з братства і Р. Н. Союзу.Теод. К. Рут, предс.,
Т. К. Волчко, кас.,
Петро Кульчицький, сек.AMSTERDAM, N. Y. бр. сьв. о.
Николая, від. 168 подає до відомо-
сти, що зібрано сліду-
чий уряд: К. Юркевич предс.,
Н. Пелій кас., Д. Михальчи-
шин секр., С. Колоденчук з.
предс., Л. Харчипшин з. секр.,
Л. Швайка з. кас., Л. Харчи-
пшин і П. Базарійський контр.
ком. Міт. бр. будуть відбувати
ся в кожду першу неділю по
15-ім.

К. Юркевич, предс.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукування знакомих, оголо-
шення балів, представлень, схо-
дин і т. п. друкуємо в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

ДЕ Є

Іван Жак з Павізов, пов. Зем-
ліні. Мав піти десь до Канади
за роботою тому рік, тимчасом
приїхав тут за ним його жінка.
В ім'я християнського милосер-
дя просить ся подати всякі відомо-
сти про него на адресу:Mike Slifka
Box 1091, Beaverdale, Pa.

ДЕ Є

Юрко Кіешка літ 19, має бути
десь в Манітобі. Хтоб о нім що
знав зволить донести на адресу:Nyk. Kieszka,
Box 398, Superior, Ont., Can.

ДЕ Є

Ондрей Живинюк з с. Сухо-
ста, пов. Гусятин, Гал. Мин. ро-
ку був в Montreal, Ont. Can. Хто
донесе де він є дістане 500 дол.
нагороди.John Zywyniuk,
Emmigrant Hall, Winnipeg, Man
Canada.

ДЕ Є

Матрона Пейф, з Вафки, повіт
Грибів, Галич., жінка Теодозія
Пейф. Близько 4 роки в Америці.
Приїхала під іменем Матрона
Чока. Хтоб о ній знав, або она
сама, хай зголосить ся на адрес:
Theodozy Pief, 401 Maple Str,
Mt. Carmel, Pa.

ОГОЛОШЕННЯ.

Хто з оо. Духовних або ві-
світських людей знає блисші дані
в справі покійного Василя
Грабана родом з Розділя пов.
Грибів, зволить ласкаво повідо-
мати нинішнє підписаного. Пок.
Василь Грабана полишив в Розді-
лю жону Розалію і виїхавши в
Америку около 1885 р. умер о-
коло 1892 р. в шпиталі Ashland
в Shenandoah, Pa (так пишуть
з краю). Сестра его Текля не хо-
тіла прийняти ся до него, щоб
не платити коштів шпитальних
(вона має тепер мешкати в Олі-
фанті замужна за Сем. Сембрі-
том). Росходить ся о метрику
смерти Василя Грабана потрібну
для его жни Розалії.Хто би знав де тую метрику
смерти можна дістати, зволить
доставити доRev. Vasyl S. Hryvniak
Box 375, Olyphant, Pa.

ПРИЯТЕЛЬКИ ЖИТЯ

глядає молодець, Русин, 22 літ з
450 дол. готівки, власитель бо-
жественної фарми. Гроший не жада-
є ся.Mike Yaworski,
121 Richardson Str., Montreal,
Canada.

НА ПРОДАЖ

1) 28 моргів ґрунту в Уетю
Руским, а до того і громадський
ліс. Заміняю рівнож за аме-
риканську фарму або дім.2) 275 фунтів руских дзябових
черенок від 6 до 28 пунктів і
всякі книжки

Голосити ся до:

D. Saley 6-11
Bridgeport, Conn.

СПРОСТОВАННЯ.

Низше підписані куратори
парафії сьв. Іоанна Кр. в Скрентон,
Па., заявляємо, що допис
„Із Скрентона“, яка появилася в
10. числі „Свободи“ полягає на
ложі і глумці. Той парафіянин
если пише правду, най не боять
ся підписати своє ім'я а не крив
ся під „парафіянин“.George Sepelyak, предс.,
I. Z., касієр.
Іоан Лежинський, секретар.Поступаючи після засади „au-
diatur et altera pars“ ми уділя-
мо місця сему спростованню. —
однак з деяким застереженням.
Спростоване, щоб мало дійсно
якусь силу моральну і вартість
слідувало підписати повинні і-
менем, а не початковими буква-
ми, як се зробив один з курато-
рів. Рівнож, коли се „Спростова-
не“ походить від уряду повинна
на ній бути якась печать. А того
всього — дасть Біг. — Пр. Ред.

ПОТРЕБА ДЯКО-УЧИТЕЛЯ.

Руска гр. кат. громада в Ансо-
нія, Conn. потребує сейчас дяко-
учителя. Услів прийняти такі: 1)
добрий голос, 2) наука шкіль-
них дітей що дня, 3) наука нот-
ного співу, 4) поміч в читальні,
при театральних виставах і т. д.
Громада може платити від 35 до
50 доларів місячно і доходи. Ви-
сота пенсії зависить від здібно-
сти і сприту учителя. Еслебго-
лосивший ся дяко-учитель був
прийнятий а не відповідав виж
згаданим вимогам, тобто не умів
вести хорального співу та не у-
мів учить дітей, священник ви-
далить его сейчас. Зголошення
треба надсилати до Rev. St. Ma-
kar, Ansonia, Conn.

За церк. комітет:

Т. Ціркот, предс.,
-14 П. Пелеш, секр.СОЮЗ СЕ. ЕСТЬ ОДИНОКА
РУСКА ОРГАНИЗАЦИЯ

ДОПИСИ.

З Кенонсбург, Па.

Руска новозаложена парохія
сьв. Ар. Михайла з Canonsburg
повідомляє всіх поселенців Ру-
синів Злучених Держав Амери-
ки, що дня 7. фебр. с. р. відбу-
ся парохіальний мітинг в справі
новобудуючої ся церкви, в домі
п. Михайла Віняра.Мітинг отворив с. Григорій
Кульчицький молитвою. Ціль мі-
тингу пояснив Михайло Мали-
няк яко предсідатель ради цер-
ковної.Вибрано до уряду: Мих. Ма-
линяк предс. церк., Мих. Віняр заст.
предс., Петро Янковський секр.
Вибрано слідуєчих колекторів:
Мих. Віняра, Григ. Сопка, Йо-
ана Гойду і Петра Янковського.Ухвалено також, що ся грома-
да перенесе на Преосвященно-
го Еп. С. С. Ортинського гр. кат.
Еп. в Америці і Его наслідників
в уряді весь маєток посіданий і
денебудь положений in trust під
там услівем, „що ми, громада в
Canonsburg, маючи правне за-
певнене, що переданий громад-
ський маєток Епископ не може а-
ні спродати ані замінити, ані
відступити кому иньшому, ані
затягнути ніякого догу без до-
зволу парохіян. Ліпн узнаємо
Преосвященного С. С. Ортин-
ського опікуном і головою над
тим всім маєтком церковним.Також руска новозаложена
парохія сьв. Арх. Михайла в Ка-
нонсбург просить ласкаво: „До-
рогі братя, сини, доньки і сестри
гр. кат. церкви, не олустить на-
ших колекторів Петра Янков-
ського або Мих. Віняра без жер-
тви наколи загостять до ваших
гавзів, жертвуйте на Дім Госпо-
день, на кілька йно сил ваших
будуть змагати! А за ваш тяжко
запрацьований гріш. надгори-
дить вам Бог стократно за ваш
милосерний а Богу милій вчи-
нокЗаразом подаємо до відомості
всім парохіянам приналежним
до парафії сьв. Арх. Михайла в
Канонсбург, що парохіальний
мітинг відбуваєся в місяці раз
в кожду неділю по першій о год-
и-шій по полудни в домі п. Мих.
Віняра.

Комітет церковний:

Мих. Малиняк, предс.,
Мих. Берда, касієр,
Мих. Віняр, з. предс.,
Петро Янковський, секр.

Ст. Луїс, Мо.

В 7-ім ч. „Поступа“ якийсь І-
ван Руский, якийсь ново-ви-
тросований Гладиком ученик
хотів в его газетці показатись
перед Ст. Луїськими Русинами
хто він є, нападаючи на п. Пе-
тровського, закидуючи, що п. Пе-
тровський будучи в Деслодж, Мо.
удавав твердого, а тут приїхав-
ши до Ст. Луїс захвалює Укра-
їну.Отжеж нинішнім констатую,
що ви „Руский“ еще за „зеле-
ний“ в Ст. Луїс як бачу. Пана
Петровського ми знаєм тут біль-
ше п'ять літ. „Кацапским запро-
данцем“ він ніколи не був. У
него его віра та народність не та-
ка змінилася як у Вас. Небійтесь
він не дасть ся Гладик. заманити
в обіцяний „Сибір“. У п. Петров-
ського віра та народність є свя-
тим. Своєї віри він ніколи не
змінить за „Правди“ та „Посту-
па“ обіцянки, у него еще не по-
мішалось в голові як вам, він ро-
дивсь гр.-кат. та Русиним і та-
ким, будьте певні, він умре. Він
неподібний до вас і вашої „сла-
вної компанії“.Рівнож в Деслодж знають его
добре, хто він є, та більше він
там зділав для церкви та наро-
дам ви думаєте. Ви ликуєте, що
Деслоджські Русини прогнали
свого священника. Однак я вам
скажу, що се не принесе вам ні-
якої користі, бо таких запро-
данців як ви, лише єсть там ча-
стина з другим рівним як ви Ру-сином (а властиво Русинком)
на чолі. Про Деслоджських Ру-
синів я знаю трошки більше чим
ви, понеже я перебував між ни-
ми. Запроданців, як ви з кацап-
скими головами, там дуже мало,
але і тоді в коротці лізнають свій
бруд, та в Гладиків „Сибір“ не
дадуть ся так скоро заманити. А
хочай другий Русин, як ви, піде
разом з вами у Сибір, так ми не
будем плакати за вами. В Де-
слож є трошки більше руских
патріотів чим ви думаєте і я єсмь
переконаний, що подібні вам
Руснаки підуть скоро в „дуби-
ну“. На закінчене скажу вам
„Русин“, що я знаю, хто ви є, я
знаю ваше ім'я, а знаючи вас, ду-
же мені прикро, що вам я нині
яко добре знайому скажу, що ви
не „Русин“ але „Запомороче-
ний кацап“. В довід правди я не
прибираю імен, як ви, але під-
писуюсь своїм власним, котре ви
знаєте добре.

Йосиф Аєрс.

Кілька слів п. Жатко-
вичови.Я з ласки вашої, а за свої гро-
ші, ледво дістав „руський місяц-
слов“ дня 2. марця, розумієсь
словацький!.. Там межі ріжними
„наставленнями“ знайшов я ца-
сливу статтю „Українство—Укра-
їнізм“ і перечитав все, чисто тое
„полезное чтение“. А тепер пита-
юсь п. Жатковича:Пане Жатковичу! Чи ви ствер-
дите те, що ви набрали о У-
країні і Українцях? Если ствер-
дите документально, або в який
иний спосіб, я вам дам 1.000
д. (словами: один тисяч доларів)
гоговими грішми, і сам стану
архикрунем, ще ліпшим, як
ви, або котрий будь з ваших од-
но мишленників! — Если але не
докажете сего, знайте, щосьте о-
статний падлюка, чоловік без че-
сти, хрунь, котрий упав на най-
нижший ступінь моральности. —
Рити потрафить і св... і такоу
як ви належить ся сказати „ацю
свиняче рило! свині пасти, а не
редактором бути!..“

Українець Н. Джмелик.

СПИС ЖЕРТВ НА РУССКИЙ
ИМИГРАЦИОННЫЙ ДІМ

зібраних на послідних зборах:

о. Підгорецький	\$5.00
Т. Довгань	1.00
А. Бучак	1.00
С. Гладкий	1.00
Петрів	1.00
Сербенський	.50
Сп. Процик	1.00
Сусідка	1.00
М. Гундич	1.00
Чербатий	1.00
Кость Толопка	.50
С. Наконечний	.50
Вічковський	.50
Яр. Гундич	1.00
І. Хомів	.25
П. Зятик	.25
Ів. Рокицький	1.00
Ів. Лазорчик	.50
Г. Пиртко	.50
Цільник	.50
М. Даньчак	1.00
П. Ярема	2.00
Вашківський	1.00
І. Ардан	5.00
С. Чесник	.50
Т. Лелюх	1.00
К. Заплаціньський	.50
М. Угорчак	.25
Тимцо	.20
Е. Валицький	1.00
Анна Сиротюк	.50
Вас. Дичко	.30
М. Романюк	.50
Марія Франків	.50
Марія Довганюк	.50
Евдокія Гелета	.50
Мих. Седляр	1.00
На хрестинах у М. Гарка	2.25
Разом	\$37.50
За галю заплачено	3.00
Остає	\$34.50
Мих. Беля з Голіок, Мас.	.50
о. Вінярський з Манчестер, Н. Г.	10.00

(крім того о. Вин. обіцяв в разі
потреби платити місячно 1.00

Обіцяли:

Вас. Лазаревич	.50
Павлина Микольська	1.00
Марія Возняк	1.00
Маріян Масляк	.50
Стефан Бурдіян	.25
Анна Чусан	.50
Спир. Сіжків	1.00
Ів. Галачівський	1.00
М. Тимків	1.00
Ів. Бучера	1.00
А. Онукевич	.50
Т. Валигура	.50
О. Заплаціньський	.50
В. Корнат	1.00
Д. Вільховий	1.00
М. Хандога	1.00
М. Заньчук	1.00
П. Цигельський	1.00
Д. Стернюк	1.00

Братства оголошені а поп.

числі 75.00

Разом зложено і обіцяно \$139.75

НАЙГРІШІЙ НАШ ТИРАН

Мя ніколи не здамо собі з то-
го справи яким страшним тира-
ном є незаспокоєна справа. Ба-
гато людей запевнювало нас, що
они робили страшні зусилля,
щоб увільнити себе від сего, од-
нак се їм не вдало ся. Наколи се
є правдою, то мусимо де та-
кого найти, що зділає наші орга-
на травлення так сильними, що
они дадуть собі раду з усякою
працею без шкоди для себе.
Таким одним ліком є Тріне-
ра Американський Еліксир Гір-
кого вина. Возьміть дозу его пе-
ред кождим їдженем, навіть тоді,
коли не чуєте себе дійсно хорим
а побачите, яку скріпляючу силу
буде оно мати для Вас. Коли ма-
єте які небудь труднощі по ї-
дженю, як отяжілість, відбізане-
ся, гази, бігунку, або если Ваш
апетит не є в порядку, або коли
не можете їсти помімо голоду,
коли Ваше травленє не є доста-
точно, то вилічить Вас з того ли-
шень Тріне-ра Американський
Еліксир Гірко-го Вина. По всіх
другсторях.Jos. Triner, 616-622 So. Ashland
Ave., Chicago, Ill.

КАЛЕНДАРІ

на рік 1908,

видані Р. Н. Союзом

Ціна книгарка для нечле-
нів виносить 35 цнт.R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

В друкарні „Свобода“

можна дістати „Появляє

померших дуп“ — ціна

10 цнт. примірник.

Сей селянський

годинник \$3.75

Закніть купити годинник
варієте се і пришліть нам
Вашим іменем і адресом
а ми вишлемо Вам „ек-
спресом“ з поволієм о-
длення, красивий годин-
ник і ланцюжок С. О. Д. \$3.75. По-
дійні куверти в красивім виробі,
які також осердок в дорогим ланц-

Заява руної гр. нат. парохії в Нью-Йорку.

Для 29. фебруара зібрали ся пароніани на надзвичайний мітинг, заповіданий через чотири неділі, в справі узання Пресвященного Сотера за голову нашої церкви і перепису церковного мастику під його опіку (trust), та запротестована проти нікчемних нападів і клевет киданих на Владика так зі сторони фальшивих греко-католиків як і цареславних заповіданців.

По відмовленню молитви „Царю небесний“ місцевий душпастир О. Н. Підгорецький пояснив присутнім справу перепису церкви, а іменню, що лиш церкви переписані в трост нашого Епископа по переведенні деяких правних формальностей будуть творити греко-католицьку дієцезію в Америці. Вже тепер кожний чесний священик і кожда чесна громада вповня узнає свого Владика за голову гр. кат. Церкви і нічого спільного не має з тутешніми латинськими Епископами.

Велика радість огортає наші серця, що ми дочекали ся свого греко-католицького Епископа. До приїзду Владика панував в Америці великий нелад в справах церковних. Одні громади і священики віддали ся цілком латинським (прим. парохія в Трентон), другі не піддали ся латинським в тім переконанню, що они повинні мати свою гр. кат. Єпархію, як се є в старім краю. Треті не утверджені в вірі так священики як і нарід будуть скрито, будуть отверто стали схизматиками, найстрашнішими єретиками і ворогами гр. кат. церкви.

Тож ми, Ньюйорські парохіани, що бажаємо добра і зросту гр. кат. церкви в Америці і єсемо противні всякій кирині, радо та щирим серцем передаємо нашу церкву в опіку нашому Владіці. Бо церков не переписана на нашого Епископа не може і ніколи не сміє називати ся греко-католицькою. Церква гр. кат. обряд, записані на латинських епископів, можуть стратити цілком характер греко-католицького обряду і певно стратять, бо їх безпосередні настоятелі латинські епископи не будуть боронити гр. кат. обряду, протібно будуть його цілковито нищити, до чого може дати їм нагоду вироблена ними а затверджена Римом нещасна булла „Ea Semper“.

Річ ясна, що і без булл, — хто вліз під ярмо латинських епископів став ворогом своєї церкви і народу. Бо латинські епископи на тільки мають розуму, що не знесуть довго, щоби греко-католицькі священики їм підчинені вдирали ся в права — які після латинського обряду виключно прислужують епископам (як уділюванє св. Тайни Миропомазаня), або щоби священики були жонатими, для того що они греко-католики.

Булла „Ea Semper“ видана лиш для айришских греко-католиків, то є тих греко-католиків, котрі піддали ся зі своїми церковними мастками латинським епископам, а не для нас, що все боронили ся перед нахабністю латинських епископів.

Для нас радість, а для айришских греко-католиків смуток, бо они через давний свій блуд узнали латинських епископів за свої безпосередні голови, так що наш Епископ є для них лиш посереднім настоятелем доти, доки самі не впречуть ся латинських епископів. — Коли впречуть ся опіки латинських епископів будуть могли перейти під безпосередню власть греко-католицького Владика, подібно як і ми тепер єсемо, і тим докажуть, що люблять свій восточний гр. кат. обряд і нарід.

Під кінець мітингу зібрані одностайно ухвалили слідуєчі резолюції:

1. Заявляємо синівську любов і

привязанє їх Пресвященству Сотеру і поручаємо церковним тростісам весь наш масток церковний вартости \$50.000 переписати в опіку (trust) нашого Владика.

II. Висказуємо як найщирішу подяку Пресвященному Сотеру, що сьміло боронить прав і привілеїв нашої гр. кат. Церкви помімо інтриг і перешкод, ставлених не лишень чужими ворогами, але також вродними декотрими священиками, та ними побаламученими декотрими світськими верховодами.

III. Пятнуємо публично тих кількох священиків, що не підписали протесту проти булл яко зрадників гр. кат. церкви і народу, та звизаємо всіх чесних священиків і вірних, до цілковитого їх збойкотованя.

IV. Погорджуємо всіми тими священиками, що зломали присягу вірности так зване гомогіум — зложено торжественно Владіці в церкві св. Юрія в Нью-Йорку в день Успенія Пр. Богородиці 28. VIII. 1907 р. н. ст., та що зломали присягу вірности підписану ними власноручно на духовній Конвенції в Нью-Йорку. Уважаємо тих священиків яко людей без всякої честі і яко недостойних справувати священичий уряд.

V. Гидимо ся брудними, уличними і простацькими клеветами і нападами на нашого Владіку помішуваними в „Руско-Американській Вістнику“, що обудно зве себе греко-католицьким.

VI. Випрашаємо собі накупданє нашої гр. кат. церкви фарисейської опіки зі сторони цареславних „російских жандармів в рясі“, так батюшків як і їх наставника, котрі хотять розбивати наші християнські громади, як колись се робили Турки і Татари. Ті „жандарми в рясі“ під покривкою фальшивого християнства ширять в спосіб варварський цареславів при помочи свого конзуля, російских рублів і зос платних шпйонів. Кланемо публично ганьба цареславному єпископу і цілій його нікчемній російській місії.

VII. Плюгавим схизматичним шматам як „Світ-у“, „Поступови“ і „Правд-ї“, „Галічанінови“ що заповнюють цілі шпальти клеветами і лайками на Епископа, під котрого власть они не належать, подібно як не належать кальвіні, пресвітеріани, схизматики і т. д. радимо заняти ся наведенням їх соплеменників відпавших від цареславів — хлїстів, скопців, молоканів, духоборів жидовствующих, та удержати в православлю сю горстку людей, що кожної хвилі готова з цареславів перейти в сектарство.

Визаємо всіх щирих Русинів греко-католиків до борби проти всякої злочоті що хоче знищити нашу церкву в Америці.

Нью-Йорк, д. 29. фебр. 1908.
Павло Зятяк,
Йоан Лазорчик,
Антін Шеремета,
Дмитро Гамерчак,
Василь Цілийник,
Теодор Гнат,
Гриць Пиртко,
Стефан Мартинів,
Онуфрій Будник,
Андрей Скробала,
Іван Солтис,
Денис Савіцький,
Мирон Гундик,
Михайл Нижникевич,
Николай Данилик.

Комітетові гр. кат. парохії Св. Юрія в Нью-Йорку.

3 біжучої хвилі.

До глибини серця тронула мене допись в передпоследнім числі Свободи під заголовком „з біжучої хвилі“, тай мимоволі згадали ся мені слова незабутнього нашого Кобзаря:

Ой вистру в товариша
Засну в хляву!

Тай піду шукати правди
І тієї слави.

Ой піду я не лугами
І не берегами
А піду я не шляхами
А понад шляхами
Та спитаю жидовина
В багатого пана,
У шляхтича поганого
В поганім журані
І у черпа — як трапить ся
Нехай не гуляє
А сьвяте письмо читає
Лидий навчає
Щоб брат брата не рвали
Та не ображдали...

Ч ж до того самого не дохдять тепер і у нас, на американській Русі? Нема в кого спитати правди, ві до кого проговорити, бо по 2 чоловіки то 3 політики, 4 парафії а 5 ріжних вір. Кождай політикує в свою користь, у кождої патрістичній мові на язичі, але коли прийде до діла, то немов й як звали! І я зовсім не помилю ся сказавши, що свою національність найбільш відчуває і підсирає лиш рбїтник, той вуждар, якого холод і голод, зайдні і недоля вигнали з рідної землиці. І він прийшовши тут, вакладом найбільших трудів і коштів побудував сотки коштовних церков; домів парохіальних, в яких сито і спокійно сидять попє. Просьвіта, осьвідомлюване, патріотизм, се не їх бізнес — бо тут не впаде вічо у карман, лиш часто густо требаб ще в нього добути. Що не говорю на вітер, про се переконає ся всякий хто лиш завдасть собі крїхїтку труду та перегляне рчїньку Свободи з минулих літ. Скільки там усяких жертв на тутешній і на старокраєвій цілі!.. Тай і кілько то соток доларів зложили амер. Русини — перепрашаю, американськоруські рбїтники — бо по півсьбькій доларів там зі сьвіською шукайте. А за 35 літ що они зробили путнього? Вривали собі церкви, заводили ворожнечу і колотнечу по громадах сьварили ся а нарід видачи таку „науку“ і собі брав до серця. І тепер, коли в приходом нашого єпископа переведе ся реформа наших церковних відносин, сих відносин які спичювали наш натуральний розвиток на цілі десятки літ, то крайна пора і на других полях взяти ся за реформу. Ва, то легко сказати, що на поли церковнім переведе наш єпископ так конечну реформу. Подивім ся, що діє ся?... Священники, котрі перші повинні з усіх сил підпомагати свого єпископа, коли вже не з патріотизму, то бодай з бивнесу, сї, котрим самі обставини життя пхають провід народа у руки — сидять собі по парафіяльних домах та мізкують: Най Бог тому поможе, хто переможе!.. А тимчасом всі супостати, вся дрань моральна і фізична на всі ваставки баграє такі свиньєтва, що гідь бере

чоловіка взяти се у руки.

Подивіть ся лишень добре
Прочитайте знову
Тую славу — та читайте
Од слова до слова;
Не минайте ані титли
Ані теї коми;
Все розберіть, та спитайте
Тоді себе: що ми?
Чай єсемо? Яких батьків?
Кам, за що закуті?
Тай побачте що ось що
Ваші славні Брути:
Раби, підніжка, грязь Москви
Варшавське сьміття...

Так.. Але я переконаний, що правда „не вмере, не поляже, бо не вмірає думта ваша, не вмірає вля“... Мені глибоко врили ся в серце слова композитора Колесси, що як трудно стримати ніч переднем так зацофанім трудно стримати посту людський як трудно стримати везну після зими так трудно скувати душу живу і слово живе. Тож в кім таїє іскра любови до бездоленого темного людю, ставаймо до борби, бо тепер єгоймо на переломі хвилі. Або вьсміхне ся нам сонце, або вьнедемо. А хто не з нами, тїй проти нас!..

Михайло Перейма.

„Гаспадіну“ Баландю-нови моя конечна відповідь.

Дивуете ся, г. Баландюк, що я „вз челоуку сотворенному на образ и подобіє Божіє досмотрѣль ся рила“. Вже-ж ваша правда, та не зовсім... Сей образ і подобіє бже ви вже давно багном осквернили. Своїми скверними устами і своїми плюгавими вчинками змазали ви із свого чола ту божу подобу і перемінили ся в настоящего скота. Вистарчить для прикладу прочитати сфабрикований вами протест монтлармельских колтунів, поміщений на першій місци назадницького „Поступа“ в тім самім (7) числі, що і ваш „Тїмчасовий отвѣтъ“ на мою статю в 8. ч. „Свободи“, щоб дійти до того сумного заклчення. Вам добре відомо, що наші чесні мужики називають усіх перевертнів і запродавців влучною назвою хрунів, а така назва належить ся вашій чесній особі з подвійного титулу. Ви с хрунили против нашої віри і против нашой народности, так отже ви є дубельтовий хрунь, або по вченному: хрунь до квадрату... Сего ганьблячого пятна не злиже з вашого мідяного чола ані православно-цареславна місія в Америці, ані навіть сам „святїйший синод в матушкї Россїї!“ Титул хруня належить ся вам єще і з того поводу, що ви ристе незгірше відомого ваш сотоворія, або й лучше від него. На се маємо аж надто багато доказів, хочби тільки з вашої „дѣятельности“ на землі американській.

Впевняте всіх читачів і мене самого, що опублікований мною лист — се „українська“ брехня. Заперечити що небудь голословно не є жадною штукою, бо в такий самий спосіб оправдують себе всі, навіть найбільші злочинці; але чи потрафите ви заперечити се перед судом — се вже иньше діло, над котрим ви мабудь гаразд не подумали. Коли ви гадаєте, що вашим глупим аргументом про свій родовід і про якихсь других Баландюків зібете мене з пантелику, то грубо помиляєтесь. Тут не розходить ся о те, коли ви і де родились, кілько маєте сестер і кілько розмаїтих Баландюків живе в Галичині; тут іде річ о те, чи ви зумієте доказати сьвідками або

відповідними документами, що усі ті „подвиги“, вичислені в опублікованім мною листі, відносять ся справді до якогось иньшого Баландюка, а не до вас самих. Що нібито я вас не знаю, ані ви мене, то нич. Знайдуть ся люди, котрі вас до брє знають і посвідчать в разї потреби.

Не знаю, з якої причини „прохаете“ мене „уклібно“ аж два рази, щоб я не дав „козацького драпака“ із Шамоків, Пє, „закимь познакомимось“. — Чудна з вас людина, гаспадіну Павлович! Адаже я не на те подав вам свою повну адресу, щоб утікати перед „старшим уже чоловіком“ і не на те взивав вас сам перед лице справедливости, щоб „давати козацького драпака“. Не бійте ся, любезний псаломщик, я не страшків син і не маю вашої натурі..

На сім місци дякую вам сердечно за надіслане на мою адресу дотичне число „Поступа“, а так само дякують моїми устами і ті други шамокиці, котрих ви ушасили в подібний спосіб своїм чорносотенним органом. Спасібо!

Осип Стеткевич.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Звертаємо увагу усіх Вл. Родимців що однимоким управлінням до переселки грошей на стейт Коннектикот є

ГАВРИІЛ ДЗЯДИН,

130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публічним і має капіцію є стейті в сумі 10.000 доларів. У всякій справі удавайте ся лиш до мене. Він виробляє повновласти, кот ракти купна і продажі і т. д. Полагоджує справи війсьнові як увільненя від асентеруку, контроль, впрям і т. п. Продає шифарти на всі лівій корабельні. Мінняє і пересилає гроші до всіх країв.

Тому, Родимці, проч в чужини а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADUK,

130 Main Str., Derby, Conn

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК

в Шенандорі, Па.

Капітал \$100.000.00

Надлишка 150.000.00

Нерозділені зиски 22.437.34

Депозити около 1.000.000.00

Банк сей має найбільшу надлишку зі всіх банків в Шенандорі. Уряд Злучених Держав перекує в нїм свої гроші. Банк отворений від 9 рано до 3-ї пополудни. Приймає вклади від долара почавши.

Хто хоче, аби єго гроші приносили процент, нехай їх вложать до Першого Народного Банку в Шенандоа, Па.

UNION

Ticket Agency

ПРОДАЖА ШИФКАРТ

203. Lackavana Ave.

SCRANTON, PA.

Найліпше місце, де можна купити шифкарту до старого краю, як також переслати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по таякій ціні.

Дасмо також позички на моргіч.

Frank Posluszny

Готельник

Найліпші тутешні і імпортовані напїтки.

Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.

Телефони:

Bell 39—J Hemlock

P. & A. 41 South

1109 Carson St.

PITTSBURG, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПНА
Консулярний комісар.
Полагоджує всі справи в Галичині. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всі инші документи. Перепроваджує ітабуляції і всі виписи гіпотечні. 2—3 N. Main St. WILKES-BARRE, PA. Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, I. L. D. P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.

Книжки

які можна дістати в склад кнвжов „Свобода“:

Америка 15 ц.
Ангил та пуст-льник і т. і. 15 ц.
Біблія велика 2 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся 15 ц.
В Старім і Новім краю 25 ц.
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7. 15 ц.
Дієщо з історії православної місії в Америці 10 ц.
Дієщо про звїрґа 30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5. 15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6 15 ц.
Драгоманів 25 ц.
Емігрант 15 ц.
Жовнір 10 ц.
Журавлі 10 ц.
Житє Ісуса Христа 1.50 дол.
Житє зарібки, організації і т. п. в Спол. державах 15 ц.
Земельне пїган 15 ц.
Зуб за зуб 10 ц.
Казки про Жидів 15 ц.
Історія Руси з образками 10 ц.
Капітал і праця 15 ц.
Книжка Рахункова 50 ц.
Марія 10 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу 20 ц.
Навернений Грішник 20 ц.
Народний рух австро-угорських Русинів 15 ц.
Новий Завіт 4 дол.
Образки і загадки 10 ц.
Оповіданя 15 ц.
Оповід. про заздрих богів 10 ц.
Про відступників від рос. православія 10 ц.
Про нутро землі 25 ц.
Підземні скарби 25 ц.
Помяник померших душ 10 ц.
Покуса 10 ц.
Псалтир 1 дол.
Релігійні вірованя старинних народів 20 ц.
Розмова Поляка з Русином 10 ц.
Смерть 10 ц.
Стародавні казки та оповіданя 15 ц.
Степові люде 15 ц.
Страйк 20 ц.
Стрілай на смерть, робітничі драма 15 ц.
Унія в Америці 20 ц.
Хто з чого жпє 15 ц.
Які то є люди на землі, з 20 образками 50 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати 15 ц.
Через кордон 15 ц.
Якої нам треба науки 5 ц.
Руско-англійський тлумач 60 ц.
Польско-англійський тлумач 15 ц.
Молитвенники в красній оправі

Бог Надежда моя 2.50 дол.
Хліб Душі 2.50 „
Druh Duszi 1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.) 75 ц.
Молитвенник малий 1.50 дол.
Вінець 1.50 „
Зборник 2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні 10 ц.
Книжочки Братські 10 ц.
Метрики хрещеня 3 ц.
Метрики шлюбні 3 ц.
Метрики смерті 3 ц.

Пшїть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York, N. Y.

\$3-50. Рідка спосібність! Ми закупили

ва готівку цілий фабричний запас свх годиників за дуже низьку ціну. Сї годинки були продавані по 15.00 дол., однак ми тепер продаєм їх по 3.50 дол. Мають

на 20 літ тривалу поволучувну коверту. Годинки сьуть мужські або дамські, гварантовані на 20 літ і висаджувані цінними камянами. Показують час як найточнейше і тому сьуть поручені усім тим людям, котрі прагнуть прир. прир. зелизничних. Тьку годинку вислано за одержавем 3.50 дол. або послано через експрес уповажено кожного до виключної власности годинки. Оплатити є можна до перед вьзавото. ДАРОМ гарний поволучувний годинник в брелюком до кожної годинки. Пшїть до складний адрес: R. A. FRETET & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill. (9-21)

